BALATONFÜREDI NAPLÓ

BALATONFÜRED VÁROS HAVONTA MEGJELENŐ KÖZÉLETI LAPJA XXII. évfolyam – 2022. DECEMBER

Békés karácsonyt és boldog új évet kívánunk minden kedves olvasónknak!

Füredi betlehem

Idén éppen két évtizede annak, hogy először állítottak fel köztéri betlehemet Balatonfüreden, a kezdeményezés *Schindele Györgynétől* indult, aki azóta is lelkes szervezője a bensőséges ünnepségnek. Az első években a kerek templomnál, tíz éve pedig a piros templom mellett áll a Szent Családot és a háromkirályokat ábrázoló szoborcsoport. Az eseményen közreműködtek a Csillagkert Balatonarácsi Református Óvoda óvodásai és énekkara, a résztvevőket szeretetvendégség várta. Az adventi időszakban a városban számos kulturális program várja az ünnepre készülődő füredieket. **BFN**

Karácsonyra készülve

November 27-én, vasárnap az Advent fényei rendezvényen gyújtották meg az adventi koszorú első gyertyáját. Képünkön dr. Bóka István polgármester, Hári Lenke alpolgármester és Herczeg Lilla, a gála legfiatalabb táncosa a gyertyagyújtás pillanatában. A hagyományos táncgálán fellépett a Balatonfüred Néptáncegyüttes, a Sparkle Dance School, Rábaközi Rita énekesei és a Cholnoky Mozgásművészeti Stúdió tagjai, valamint Bóka Laura szólótáncát is megnézhette a közönség. **BFN**

Kinyitott a jégpálya

Megnyílt a város népszerű műjégpályája, a Zákonyi parkban 900 négyzetméteres jégfelületen lehet korcsolyázni. A város vezetése a drasztikus energiaár-emelkedés ellenére is fontosnak tartotta a jégpálya kinyitását.

– A jégpálya működtetése rendkívül energiaigényes, hiszen mesterségesen állítjuk elő rajta a jeget, amihez rengeteg villamos energiára van szükség. A város vezetése a terhek ellenére úgy döntött, hogy idén is biztosítani szeretné ezt a sportolási, kikapcsolódási lehetőséget Balatonfüreden, hiszen a jégpálya közösségi élményt nyújt a helyieknek és a városba látogatóknak egyaránt – válaszolta a balatonfured.hu kérdésére *Holczer András* alpolgármester, aki továbbra is mindenkit arra buzdít, hogy jöjjön el a téli időszakban is a városba, és mozogjon, sportoljon a Balatonfüred egyik legszebb részén kialakított, hangulatos jégpályán. Szilveszterkor hosszabbított nyitvatartás és zene fogadja majd a korcsolyázókat a jégpályán, ahol a tavalyihoz hasonlóan különböző programok is lesznek. Az első december 17-én 18 órakor, amikor a tavaly már nagy sikert aratott *Pavuk Patrícia* és tanítványai tartanak műkorcsolya-bemutatót. Január 7-én, a Jégpályák éjszakáján szintén programok várják majd a korcsolyázókat.

A korcsolyapálya hétfőtől csütörtökig, illetve vasárnap 9–20 óra között, pénteken és szombaton pedig 10–21 óra között lesz nyitva. Az ünnepek alatt is lehet majd korcsolyázni: december 24-én 9–15, karácsonykor pedig 9–20 óra között lesz nyitva a pálya.

A belépőárak a tavalyihoz képest emelkednek, de a nehéz helyzet ellenére a 14 év alatti balatonfüredi lakosok hétköznapokon továbbra is ingyenesen látogathatják majd a műjégpályát, és a füredi állandó lakosok is kedvezményt kapnak. **MT**

Javában zajlanak a fejlesztési munkák

Jó ütemben haladnak a kerek templom, a Jókai Mór Emlékház és a Vaszary Villa kertjének fejlesztési munkálatai. A kormány többletforrást biztosít a fejlesztések elvégzéséhez.

A többletforrásnak köszönhetően elkezdődhettek az önkormányzati beruházások. Elvégzik a Jókai Mór Emlékház részbeni szigetelését, illetve az alagsori auditórium felújítását, családbarát vizesblokkot alakítanak ki, mozgáskorlátozottak számára liftet biztosítanak, és rendezik a kertet is. Zajlik a kerek templom szigetelése és az altemplom megújítása, illetve egy illemhelyet is kialakítanak. A támogatás fedezi a Vaszary Villa kertfelújítását, a világítás bővítését és kertmozi kialakítását. Az udvarban elhelyezik a Sellő-szobrot is.

A reformkori városrész felújítása összesen 394 millió forintból valósul meg, melynek jelentős részét uniós forrásból finanszírozzák.

A kerek templom felújítása 255 millióból történik, ebből a támogatás 52 millió forint, a Jókai Mór Emlékház felújítása 80 millió forintba kerül, itt 26 millió

(Folytatás a 2. oldalon.)

ZÁRVA LESZ A HIVATAL

Balatonfüred Város Önkormányzata Képviselő-testületének döntése alapján igazgatási szünetet rendelnek el. December 22-étől január 6-ig zárva lesz a hivatal, ezen időszakban a Balatonfüredi Közös Önkormányzati Hivatalban az ügyfélfogadás sem működik.

Januárban újra kinyithat a posta

Váratlanul érte az arácsiakat és a füredieket is, hogy a Magyar Posta két hivatalt is bezárt november 11-én a városban; a cég tájékoztatása szerint csak ideglenesen, az energiafelhasználás csökkentése érdekében.

Országosan 210 település 336 postahivatalára került lakat. Az önkormányzat már a bezárás első hírei után tárgyalásba kezdett a lehetséges megoldásokról, ám a Zsigmond utcai létesítmény a társaság saját tulajdona, így ott az ideiglenes szüneteltetést aligha lehet módosítani.

A Lóczy utcai kis postahivatallal azonban más a helyzet: az épület önkormányzati tulajdon, a rezsit a város fizeti, a posta minimális bérleti díjat fizet csak a használatért. Ez a hivatal fontos az arácsiaknak, hiszen legközelebb a városközpontban található működő posta. *Hári Lenke,* a terület önkormányzati képviselője, a város alpolgármestere a Balatonfüredi Naplót arról tájékoztatta, hogy több tárgyalás is lezajlott már az ügyben, lapzártánkkor pedig ott tartott a folyamat, hogy a város vezetése és a Magyar Posta igazgatója hamarosan személyesen egyeztet a helyzetről. Értesüléseink szerint *Fónagy János* parlamenti államtitkár ígéretet tett arra, hogy januárban újra kinyithat az arácsi posta. **BL**

Bicikliket lopott a Balaton környékén az olasz férfi

Egy balatonfüredi hotel igazgatója december 3-án tett bejelentést a rendőrségre arról, hogy a szálloda mélygarázsából ismeretlen tettes két kerékpárt lopott el több százezer forint értékben. Az adatgyűjtés eredményeként a rendőrök azonosították, majd december 11-én Nagykanizsán elfogták a feltételezett elkövetőt, egy 32 éves olasz állampolgárt. Az intézkedés során a rendőrök megállapították, hogy a férfit az olasz hatóságok is keresik bűncselekmény elkövetése miatt. A tettest ezután a rendőrök előállították, majd gyanúsítottként kihallgatták.

A nyomozás során kiderült, hogy a férfi tavaly októberben és novemberben számos Balaton-parti, valamint Miskolctól Pécsig több más településről is tulajdonított el kerékpárokat, illetve könyvtári könyveket, melyeket továbbértékesített. Az olasz állampolgárt a nyomozók őrizetbe vették, és indítványozták a letartóztatását.

A tettes ellen üzletszerűen elkövetett lopás bűntettének megalapozott gyanúja miatt folyt büntetőeljárás. **BFN**

Tavasz közepére elkészülnek az alsóvárosi fejlesztések

(Folytatás az 1. oldalról.)
forint a támogatás, míg a Vaszary Villa kertjének 43 millió forintjához 11 millió forint támogatás járt. Ahhoz, hogy a projekt megvalósulhasson, egyáltalán elinduljon, mintegy 285 millió forint többletforrást igényelt az önkormányzat, amit a kormány jóváhagyott.

A projekt keretében a Magyar Turisztikai Ügynökség konzorciumvezetőként már megújította a Huray-villákat. A munkálatok jövő év áprilisára befejeződnek. **MT**

Folyamatosan szállítják a tűzifát

A füredi erdészet területén is folyamatosan szállítják a hatósági áras és a szociális tűzifát. A megnövekedett rezsiköltségek miatt sokan ismét a fával való fűtést választják. A Bakonyerdő Zrt.-nél idén a lakossági tűzifakereslet várhatóan két-, két és félszeres lesz a korábbi évekhez képest. A hiányzó mennyiséget bakonyi fával pótolják.

A tűzifa iránti kereslet három hullámban emelkedett: először kora tavasszal az orosz–ukrán háború kitörése után, majd július végével a rezsicsökkentés új szabályainak bevezetése miatt nőtt meg az érdeklődés. A harmadik beszerzési hullámot a szeptemberi tűzifaprogram bejelentése indította el, és még jelenleg is magasabb az érdeklődés, mint a korábbi évek hasonló időszakában.

A tűzifaprogramban háztartásonként maximum tíz erdei köbméter fa vásárolható, kemény lombos fa harmincezer, lágy lombos és fenyő esetében pedig tizenkilencezer forintos köbméterenkénti áron. Ez az összeg nem tartalmazza a két méter hosszú, feldolgozatlan, hengeres faanyag szállítási díját, illetve a fa feldolgozásáról is a vásárlónak kell gondoskodnia. Továbbá a Bakonyerdő kéri azok türelmét, akik az idei évre már rendelkeznek tűzifával, hogy elsőként azokat szolgálhassák ki, akiknek nincs, illetve kevés fájuk van otthon az idei fűtési szezonra. A tapasztalataik ugyanis azt mutatják, hogy az igénylők többsége már rendelkezik erre a télre tüzelővel, és a következő évre, évekre vásárol.

Az erdészeti társaságok a tavasszal tapasztalható növekvő tűzifaigények alapján már júniusban – a szükséges hatósági egyeztetéseket követően – további fakitermeléseket jelentettek be az erdészeti hatóságnak. Ez a korábbi évekhez képest ugyan többlet-fakitermelést jelent, viszont állításuk szerint a Bakonyerdő még ezzel sem lépi túl a tíz éves erdőtervek alapján megállapított fakitermelési lehetőségét. A kitermelési főszezont augusztusban a vegetációs idő végével kezdték meg, és folyamatosan végzik a munkát jövő tavaszig, így rendelkezésre áll a tűzifaigények kiszolgálásához szükséges faanyag. A tűzifa folyamatos biztosítása érdekében – ahol szükséges – a társaság átcsoportosításokat végez, Balatonfüredre például a bakonyi erdészetektől szállítanak fát.

Némethi Kálmán füredi erdészeti igazgató kérdésünkre megerősítette: tovább sincs szó arról, hogy a megnövekedett lakossági tűzifaigényt védett vagy Natura 2000-es területek tarvágásával biztosítanák. A jelenlegi tűzifaprogram 2023 április közepéig tart, az igényeket folyamatosan teljesítik, senkinek sem kell attól tartania, hogy nem jut neki tűzifa. Az erdészeti társaság a lakosság számára fagyűjtési lehetőséget is biztosít az erdeiben, illetve elindult a települési önkormányzatokat érintő szociális tűzifaprogram is. Összesen 172 településen, több száz család részére biztosítanak tűzifát, ebből a Balatonfüredi Erdészet 45 településen érintett. A 2011-ben indított szociális tűzifaprogram azt a célt szolgálja, hogy a legrászorultabb családok átmeneti, kiegészítő támogatáshoz jussanak, így csökkenjen a háztartások tüzelőanyag-költsége.

Fontos, hogy aki most kezd újra tűzifával való tüzelésbe, ellenőrizze, de inkább szakemberrel ellenőriztesse a tüzelőberendezését, mert a használaton kívüli berendezések felülvizsgálatra, karbantartásra szorulhatnak.

Mórocz Anikó

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth u. 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36(30)216-1768

Fejléc: Pálffy Károly. Fotók: Füred Televízió. Nyomdai munkálatok: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36(30)216-1768. A szerkesztőség jogának tekinti az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüredi Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft.,
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu
Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.

Az Esterházy-kastély „titkai” (2.)

Épületbővítések a 19. század első felében

Folytatódó sorozatunkban a felújítás alatt lévő füredi Esterházy-nyaraló-kastély történetéből szemezgetünk.

Milyen „titkai” lehetnek egy épületnek? A figyelmes újságolvasó cikksorozatunk első részében rácsodálkozhatott arra, hogy az 1782-ben felépült savanyúvízi Esterházy-kúria a rokon telkén épült, hogy azt egy művészettörténész emeletes épületként írja le, bár Petrich András 1814-ben készült rajzán, valamint egy másik tájképén is földszintesnek látszik *(1. sz. kép)*. Az is volt! Domb tetején álló, L alaprajzú, alápincézett, földszintes épület, amely a Balaton felé meredeken süllyedő terepszint miatt a tó felől nézve emeletesnek is tűnhetett…

1. számú kép: Petrich András (1765–1842) a füredi savanyúvízről készített, színezett kőnyomatának részlete (kb. 1817). Balról az Esterházy-nyaralókúria északnyugati sarka, lábazatos, szalagkeretes ablakokkal és az épülethez tartozó kőkerítéssel

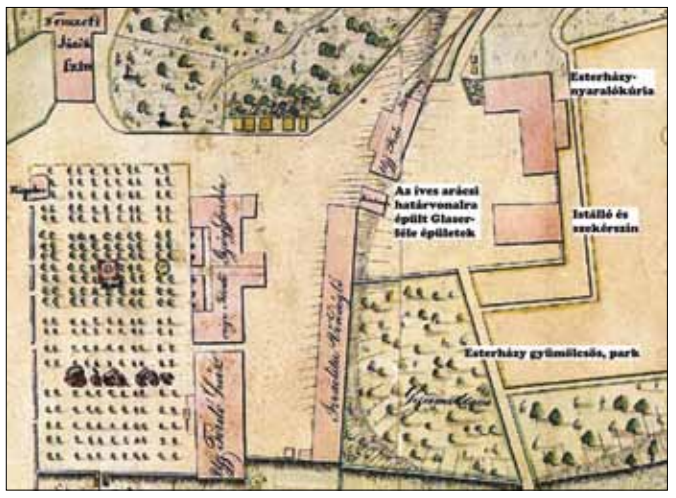

2. számú kép: Chepely József (1799–1860) mérnök savanyúvízi fürdőteleptérképének részlete (1840). Az Esterházy-nyaralókúria keleti főhomlokzatán kiugró épületbővítmény, a nyugati, Füred–Arács határvonal mentén az új épületek alaprajza látható

Az első vendég

Pontosíthatjuk az új épületben elsőként nyaraló személyt is, akit a korabeli iratok kancellárként említenek, s az utókor pedig az építtető gr. Esterházy Kázmérral azonosít. Igen ám, de ő sosem volt kancellár! Viszont az arácsi telektulajdonos gr. Esterházy Károly püspök bátyját, gr. Esterházy Ferencet (1715–1785) Mária Terézia királynő a Magyar Kancellária elnökévé nevezte ki 1761-ben, s főkancellári tisztségében fontos szerepet játszott az uralkodó gazdasági, oktatási, vallásügyi reformjainak végrehajtásában. A korabeli iratok szólnak a betegeskedő Ferenc cseklészi uradalmába éveken át szállított füredi savanyúvízről és füredi gyógyfürdői látogatásairól is. Nevét ott találjuk Pálóczi 1785-ös kéziratos füredi térképének épületjegyzékén, Kázmér neve mellett! Mindezek alapján valószínűleg a füredi savanyúvízi kúrára érkező Ferenc volt az új épület első használója 1782 nyarán.

Fejlődést hozó tűzvészek

Mint korábban írtuk, a gr. Esterházy Károly tulajdonába került nyaralókúriát 1786-tól bérlő üzemelteti, és a vármegye 1788-ban „vendéglő ház”-ként ismeri. A füredi gyógyvíz leírói az „egynéhány szobákból” álló házat említik, működéséről azonban alig rendelkezünk információval. 1819–1822-ig a savanyúvízi fürdőorvos, dr. Ries János bérelte. 1825-ben az épület istállójának szomszédságában kocsma épült a köznép számára. Ebben támadt az a tűzvész 1826. augusztus 15-én éjfélkor, amely átharapózott a szomszédos istállóra, majd folytatólagosan a tihanyi apátság fürdőtelepi épületeire is, és gyakorlatilag elemésztette az egész fürdőtelepet. A „Tűz Fészket”, azaz a jól jövedelmező parasztkocsma épületét az Esterházy-uradalom – a tihanyi apátság tiltakozása ellenére – újjáépítette 1827-ben. Sőt, a korábbi zsindelytető helyett ezúttal nádtetővel, amely így Horváth Pál tihanyi apát szavait idézve a „Savanyó-vizet továbbra is rémitti”.

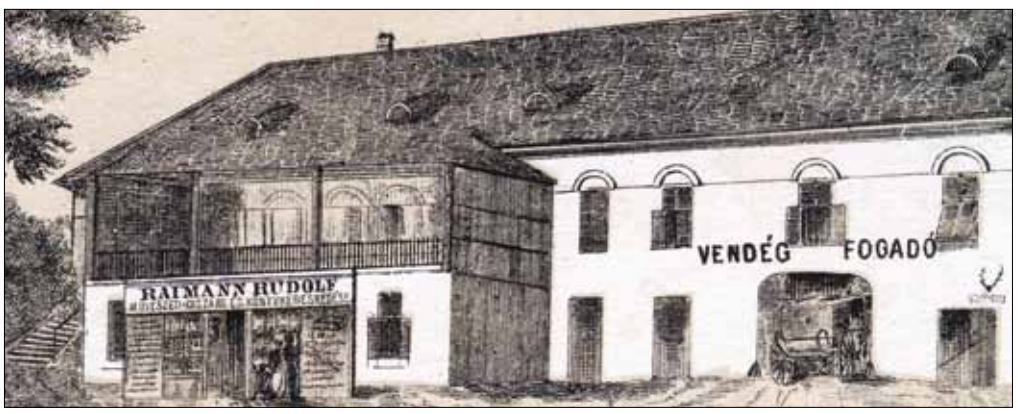

3. számú kép: Raimann Rudolf 1860 körül készített kőrajzán már a teraszos kávézóval bővített Glaser-féle emeletes vendégfogadó, földszintjén saját díszáru- és könyvkereskedése látható

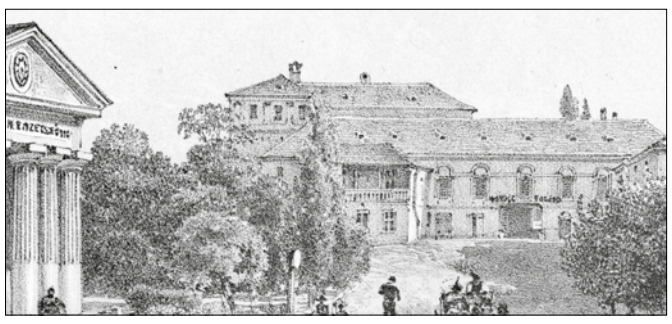

4. számú kép: Előtérben a vendégfogadó, mögötte az Esterházy-szálló, balra a füredi kőszínház épülete Libay Lajos 1857 előtt készített rajzán. (Részlet – R. Alt tónusos krétarajz-litográfiája)

5. számú kép: … és a régi, többször átépített épületek 2022 novemberében Fotó: P. Miklós Tamás

Ugyanebben az esztendőben, 1827-ben tiltják el az „Esterházyn intselkedő” volt füredi fürdőorvost, a mindig új ötletekkel előálló Oesterreicher Manes Józsefet (1759–1831) egy ottani új savanyúvízkút ásásától. Az Esterházy-birtokon létesítendő ivókút és esetleges fürdőintézet a tihanyi apátság fürdőjének privilégiumát veszélyeztette, ezért az ottani munkálatokat a szolgabíróval eltiltatták.

1834. július 18-án „délutáni 3 óra után a’ Füredi savanyu víznél lévő épületek közt tűz ütvén ki magát, hirteleni dühösségével majd minden házakat, a’ játékszínt, fürdőházat, és gróf Eszterházy vendégfogadóját kivévén, megemésztett…” – tudósított a fürdőtelepi tűzvészről a Hazai ’s Külföldi Tudósítások című lap. Vagyis az Esterházy-épület nem égett le, mint vélték korábban, és hamarosan bekövetkező átalakítására, bővítésére sem a tűzkár miatt került sor.

A tűzvész után savanyúvízi gyógyfürdő Packh János főapátsági építész tervei szerint teljesen megújul és átalakul. Épületbontásokra, promenád, majd parti sétány kialakítására, emeletes új fürdőház, valamint a Horváth-, a Posta- és a Traktérház emeletráépítésére kerül sor. Az infrastruktúra megújulása a szolgáltatások bővülését eredményezi a bencések által 1836-tól saját kezelésbe visszavett fürdőn, amelynek irányítására fürdőfelügyelőséget állítottak fel, és kinevezték Écsy László (1807–1895) fürdőfelügyelőt.

Új épületek

„Gróf Eszterházy Károl úr finom ízlése, – írja 1837-ben Miskolczy Károly ismertetőfüzetében – Füred tájékának szépítésére is kihatott.” A fürdőintézet és környezetének megújulása az Esterházy családot is fejlesztésre kényszerítette az arácsi/savanyúvízi telkén. Erre a célra 1836-ban befektetőt találtak a Nagyvendéglő éppen akkor távozó bérlőjének személyében, Glaser Lipótban (1781?–1856), akivel gr. Esterházy Károly húsz évre szóló haszonbérleti szerződést kötött fenti kúriája és telke bérlésére. Építőanyagot is biztosított Glasernak, aki a szerződésében azt vállalta, hogy saját költségén építtet új épületet az Esterházy-birtokon, amely a bérleti idő lejártával a grófi család tulajdonába kerül.

„Glaser csak épít”, írja feljebbvalójának Écsy fürdőfelügyelő 1837-ben, s még abban az évben az Esterházy-épület „emelete’ hiányát alulról pótolván” elkészül az új vendéglő-kocsma épülete, közvetlenül a Füred–Arács határvonalra építve *(2. sz. kép)*. Ennek utóda ma az Esterházy-kastélytól keletre lévő, a szívkórházhoz tartozó épület. Benne a „mulatságra szánt termeken kívül, földszint még 7 szobát foglal” el, s az építtető-bérlő Glaser Lipót rövidesen „becset szerzett asztalának jó szolgálatával” *(3. sz. kép)*. A dombi vendéglő konyhája mágnesként vonzza a fürdő vendégeit. A Glaser-vendéglőt felépülte után Esterházy vendéglő-szálloda néven mutatják be a 19. századi híradások és ábrázolások. A régi metszeteken és korai fotókon azonban a háttérben felsejlik az Esterházy-nyaralókúriából emeletráépítéssel kialakított szálló tömbje is *(4. sz. kép)*.

Jelenleg titok a pontos építéstörténet is. 1839-ben már az „Esterházy Curie új épületei”-ről ír egy külföldi lap. 1842-ben a fürdőfelügyelő Écsy egy olyan új, Glaser-féle épület építéséről ír a tihanyi uradalmi ügyésznek, amely a telekhatáron áll. Az Esterházy-felházban 1848-ban éttermet, kávéházat és a kertben céllövöldét, s ezeken kívül 19 vendégszobát említ Horvát Bálint bencés pap fürdőleírása. 1853-ban a vendéglő és a kávéház egybenyitásáról tudósítottak…

Mindezek alapján az Esterházy család reformkori fürdői ingatlanfejlesztése sikeres volt. Bérlője révén – versenyt generálva az éttermi vendéglátás és kisebb mértékben a szálláshely-biztosítás területén – eredményesen járult hozzá a balatonfüredi fürdő 19. századi fejlődéséhez *(5. sz. kép)*.

P. Miklós Tamás

(Folytatjuk)

Fáklyás felvonulás a jövő pedagógusaiért

A balatonfüredi pedagógusok több mint fele ötven vagy hatvan év feletti, ami azt mutatja, hogy tizenöt év múlva az oktatásban dolgozók fele biztosan eltűnik a pályáról – ezt számokkal bizonyították azon a fáklyás felvonuláson, amit az Összefogás Balatonfüred Szülők és Pedagógusok csoport tartott november 17-én. Arra is felhívták a figyelmet, hogy a fiatalabb pedagógusok között is várhatóan sok lesz a pályaelhagyó, ha az alacsony fizetésükből nem tudják fenntartani magukat és a családjukat.

Az Összefogás Balatonfüred Szülők és Pedagógusok csoport által készített összesített grafikus ábrán jól látszik, hogy a balatonfüredi pedagógusok több mint fele ötven vagy hatvan év feletti. Az intézményekre lebontva is elkészített korfa szerintük egy nagyon is égető problémára világít rá. Nem látják ugyanis, hogy lesz-e elegendő tanár, amikor tizenöt év múlva ezek a kollégák nyugdíjba mennek. Ugyanis akiknek akkor kellene belépni a pedagógusi rendszerbe, azoknak már most ott kellene ülniük a középiskolai padokban, esetleg gyakorló tanárként már dolgozniuk kellene, azonban látszik az adatokból, hogy ez nem így van.

A felvonulás szervezői szerint a fiatalabb pedagógusok között is várhatóan sok lesz a pályaelhagyó, ha az alacsony fizetésükből nem tudják fenntartani magukat és a családjukat. A tanárok, tanítók, óvodapedagógusok és a nevelést-oktatást segítő szakemberek közösen kiadott összefoglalója szerint ma kevesen indítanák el a gyermeküket pedagógusi pályára, amihez hozzájárul a pályakezdő tanárok 200 000 forint alatti kezdő bruttó fizetése, a hatalmas felelősség és a magas óraterhek, vagy akár az feszültség, ami a jelenlegi oktatásügyet övezi. Sokak szerint a tanár lúzer, mégis ilyen „lúzerek”-re bízzuk legdrágább kincseinket nap mint nap, hosszú éveken át – áll a közleményben. És a kiégett, fáradt, vesztes helyzeteket megélő, megkeseredett pedagógus nem tud magas színvonalon foglalkozni a gyermekekkel.

A füredi megmozdulás a fényről szólt, kontrasztként az apátiával szemben – fogalmaztak a szervezők. Fáradhatatlanul adják a jelzést, hogy probléma van, és a lámpások fényével a sötét apátiát szeretnék oldani. Kérik: mindenki gondolkodjon el az általuk felmutatott problémákon, álljanak ki mellettük és támogassák őket abban, hogy történjenek változások.

A füredi megmozdulások szervezői hangsúlyozták: saját szabadidejük terhére, önkéntesen és politikamentesen szervezik a figyelemfelhívó akciókat. Nem áll mögöttünk sem párt, sem alapítvány vagy szakszervezet. Az elmúlt hetekben tudatosan építettek ki együttműködést és kommunikációt az intézmények dolgozói között. Mint mondják: a 21. századi gyerekek igényeihez alkalmazkodó, rugalmas oktatást szeretnének. Szükség lenne például minden intézményben pszichológusra, fejlesztő pedagógusokra és az oktató-nevelő munkát támogató asszisztensekre. A gyermekek jelentős része egészségügyi, mentális és egyéb összetett problémákkal küzd, amik kezeléséhez és gyógyításához nem kapnak megfelelő segítséget.

Szeretnének lehetőséget kapni a szakmai fejlődésre és megújulásra úgy, hogy a továbbképzéseket ne saját maguknak kelljen finanszírozniuk. Hozzátették: az egyre csökkenő pedagógus-erőforrásokat nem 19. századi, elavult és felesleges adminisztratív feladatok ellátására kellene pocsékolni, mivel a legtöbb időigényes adatrögzítés és irodai feladat modern eszközökkel digitalizálható lenne.

A november 17-i lámpás felvonuláson az eddigieknél is többen vettek részt, hogy felhívják a figyelmet az oktatás jelenére és jövőjére, mert mint mondják: „Pedagógusok nélkül nincs jövő!” **Mórocz Anikó**

Elismerések és bornévadó

Az Arácsért Alapítvány hagyományos Márton-napi újborkóstolóján több elismerést is átadtak. Arácsért díjat vehetett át *Fabacsovics Zoltán,* az alapítvány előző elnöke, valamint posztumusz Arácsért-díjban részesült László Antal, a díjat özvegye vette át. Többen az alapítvány köszönő oklevelét kapták, ők azok, akik hosszú évek óta segítik a helyi közösség szervezését. *Fabacsovicsné Kovács Krisztina, Balika Árpádné* és *Tolnai Béláné* kapott ilyen elismerő oklevelet.

Fabacsovicsné Kovács Krisztina, özv. László Antalné, Kovács Örs, az Arácsért Alapítvány elnöke, Fabacsovics Zoltán, Tolnai Béláné és Balika Árpádné

A rendezvényen elnevezték az arácsiak borát is, amelyet még az őszi szüreti mulatságon préseltek. A *Tarnai Katalin* vezette zsűri végül az Arácsi Mindentbele nevet találta a legötletesebbnek. **BFN**

Mérnöki versenyt nyert Vincze Dávid csapata

Az E.ON által szervezett Challenge.On villamosmérnöki verseny győztese lett az a háromfős csapat, aminek egyik tagja a füredi *Vincze Dávid* volt. A Budapesti Műszaki Egyetem hallgatójának nem ez az első sikere.

Vincze Dávidról 2019-ben számoltunk be a Balatonfüredi Naplóban. Az akkor huszonegy éves fiatalember – a Radnóti Miklós Általános Iskola és a Lóczy Lajos Gimnázium egykori diákja – csapatával egy országos szakmai verseny legjobbja lett, megnyerve a negyvenkét csapat részvételével zajló ContiCup országos villamosmérnöki bajnokságot.

Dávid azóta több programban is részt vett, például kutatói ösztöndíjjal végzett egyetemi tudományos munkát az Új Nemzeti Kiválóság Program keretében, az ehhez kapcsolódó dolgozata pedig intézményi első helyezést, majd országos különdíjat nyert el.

Az alapképzéssel párhuzamosan Dávid az egyetemi közéletben is aktív volt: a Pannon Egyetem Műszaki Informatikai Karának Hallgatói Önkormányzatát vezette. A mesterképzést a Budapesti Műszaki Egyetemen kezdte, és kilenc hónapig a győri Audi fejlesztőmérnök-gyakornoka volt. Egy Erasmus+ tanulmányi ösztöndíjnak köszönhetően egy év németországi képzés következett a Technische Universität München keretein belül. A Münchenben eltöltött idő alatt Dávid nemzetközi programokban vett részt, kapcsolatokat, ismeretségeket kötött, ismerkedett a kultúrával, és rengeteg élménnyel lett gazdagabb. A meglévő angoltudása mellé felsőfokú németvizsgát is sikerült szereznie, azóta pedig a francia nyelvvel ismerkedik.

Magyarországra visszatérve Dávid két hallgatótársával, *Szente Marcellel* és *Ruzsa Jánossal* vágott bele egy újabb szakmai kihívásba, ami az E.ON által szervezett Challenge.On villamosmérnöki verseny volt. Összesen harminchat, háromfős csapat vett részt a megmérettetésen. A selejtezőben egy energiaközösség létesítésével kapcsolatos feladatokat kellett megoldani: villamos hálózat és járműtöltő méretezése, jogi szabályozása és IT-biztonsága, valamint egy szigetüzemű villamosenergia-rendszer kiegyenlítése volt a cél.

Az október 27-i döntőt élő közvetítésen lehetett figyelemmel kísérni, ahol az energiaközösség koncepciójának továbbfejlesztése mellett azt fenntarthatóvá is kellett tenni. A négytagú zsűri az E.ON vezetőiből állt, indoklásuk szerint Vincze Dávid csapata tudta leginkább megfogalmazni a feladat komplexitását, eljutva ezzel a legjobb megoldáshoz. Dávid jelenleg a tanulmányaira összpontosít, jövő nyáron szeretné az egyetemi vizsgáit jó eredménnyel zárni. Műszaki jellegű feladatai mellett egyre szélesebb körű gazdasági ismeretekre és kapcsolatok kiépítésére törekszik, ugyanis a karrierjét e két terület találkozásánál képzeli el. **MA**

Három Michelin-díj került Füredre

Két Bib Gourmand-díj és egy Michelin-ajánlás került Füredre az első magyar Michelin Guide összeállítás szerint. A francia étteremkalauz több mint százéves múltra tekint vissza, fennállása óta világszerte negyvennél is több országban mintegy harmincezer létesítményt értékelt, előtérbe helyezve a kiemelkedő minőséget. Ennek is köszönhető, hogy a mai napig a Michelin Guide számít a világon a legrangosabb gasztronómiai elismerésnek.

Idén először Magyarország egészéről jelentetett meg étteremlistát (National Selection of Hungary) a francia étteremkalauz, ami eddig csupán a budapesti éttermekről közölt minősítést. A végeredmény szerint már két vidéki Michelin-csillagos éttermünk van, ami újabb mérföldkövet jelent a hazai turizmus és gasztronómia fejlődésében. Az eredményhirdetést a füredi éttermek is feszülten várták, közülük háromban nagy volt az öröm.

Az országosan kiosztott hat Bib Gourmand-díjból kettő került Füredre. Az *Elek Balázs* konyhafőnöksége alá tartozó Bistro Sparhelt étlapja az ítészek szerint magyaros szívű, és tökéletesen tükrözi az évszakokat. A felső városrész díjazott bisztróját vezető *Kántor Zsuzsanna* bevallotta, hogy a díjkiosztó ünnepségen elsírták magukat, a rendezvényre szóló karszalagot pedig azóta is magán viseli, jó érzéssel tölti el, ha rápillant. Mint mondta: felkerültek egy gasztronómiai világtérképre, ami alapján a külföldi vendégek is tájékozódnak, nem utolsósorban pedig a meglévő vendégeiknek is egy visszaigazolás, hogy a Sparheltet választó döntésüket a szakma is megerősítette.

Kántor Zsuzsanna szerint nyolcévnyi kemény munkájuk érett be. Ez idő alatt a hozzáállásuk nem változott, a változtatásokat csak a vendégigényekhez igazították. Elek Balázs egészen fiatalon kezdte a munkát, sokat tanult és fejlődött. Érzésük szerint az elmúlt három évben sikerült oda eljutniuk, ahova szerettek volna, és a járvány idején sem engedtek a minőségi alapanyagokból. Kis létszámú étteremként az igényekre és a törzsvendégekre fókuszálnak, ami komoly energiát igényel. Kántor Zsuzsanna kiemelte, hogy a Bib Gourmand árának korlátja – a megélhetési költségektől függően – országonként eltérő, a magyarországiba ők beleférnek, a gazdasági válság azonban nemcsak az éttermeket, hanem azok vendégeit is érinti. Azzal számolnak, hogy a Bib-díj vidéken több vendéget csábíthat be az étterembe, mert szélesebb közönséget szólít meg, s nemcsak az ő éttermüknek, hanem a többi balatoni díjazottnak is hasznot hozhat az elismerés, emelve a desztináció gasztronómiai értékét. A téli időszakban kóstolható Örökség menüjük a magyar konyha hagyományait idézi, a Kalandozások pedig kitekintést engednek más nemzetek ételeire és alapanyagaira.

A szintén Bib Gourmand-díjjal kitüntetett Mór24 2020-ban az év startup vállalkozása volt Balatonfüreden. A Michelin Guide szerint a Jókai utcai étterem és natúr borbár az a hely, amit mindannyian szeretnénk az utcánk végében; ahol minden házi készítésű, a főzés egyszerű, így a jó minőségű alapanyagok magukért beszélnek. A Mór24-et jegyző két balatoni fiatal, *Almási Edit* cukrász és *Albrecht Tamás* szakács beutazta a világot Angliától Szumátráig, hogy aztán Füreden nyissanak éttermet. Albrecht Tamás külföldön többször is dolgozott Michelin-csillagos szakácsokkal és top-éttermekben, de nem a Michelin-csillag vonzotta, sokkal inkább a tudás. Védjegyük a minőségi lazasággal tálalt small plate, ami azt jelenti, hogy náluk egyszerre több minden is megkóstolható. Albrecht Tamás nem szereti sokszor ugyanazt enni vagy egyfélét készíteni; a változatosság híve, ezért a recepteket is sokat variálja, miközben a tökéletességre törekszik.

Kántor Zsuzsanna, a Sparhelt vezetője a rangos nemzetközi elismeréssel

A Bib Gourmand-díjjal kapcsolatban Almási Edit elmondta: nem számítottak az elismerésre, és azt sem tudják, hogy mikor voltak náluk a külföldi ellenőrök. Lehettek több alkalommal is, hiszen bevett szokás, hogy az öltönyös vagy hétköznapi viseletű vendégen kívül érkezhet egy egész család is, s mindenki más szempontok szerint értékel.

A díj közvetlen hozadékát már érzik: volt több olyan vendégük is, aki az elismerés okán tért be hozzájuk. Almási Edit szerint külön vonzerőt jelent, hogy több díj is érkezett a városba és közvetlen környezetébe: a gasztronómia iránt érdeklődők több napot is eltölthetnek a városban, ami plusz vendégéjszakákat jelenthet, akár szezonon kívül is. Nem titkolt vágyuk, hogy a füredieket is megszólítsák, s minél több helyi vendég térjen be hozzájuk.

Balatonfüred közvetlen vonzáskörzetébe, Balatonszőlősre került a hat Bib-díj egyike: az ajánlás szerint a Casa Christa egy lenyűgöző domboldali helyen áll, ahonnan kivételes kilátás nyílik a Balatonra. A rendkívül nyugodt hely hét felújított présházzal rendelkezik, ezek udvarán áll a gyönyörű étterem, hangulatos terasszal és tömör, magyaros, francia és olasz ízeket felsorakoztató étlappal.

A Michelin Guide 1997 óta a legjobb ár-érték arányú éttermeket tünteti ki Bib Gourmand-díjjal, amelyek háromfogásos étkezést kínálnak kedvező áron. A Bib Gourmand-díjat a Michelin előszobájának is szokták tekinteni; sokak szerint nehezebb megkapni és könnyebb elveszíteni, mint a csillagot. A Bib-étteremhez nincs meghatározott képlet – mindegyik egyedi, és helyenként nagymértékben változhat –, de az ellenőrök ugyanazt a kiváló minőséget keresik, bárhol is legyenek a világon. Közös bennük az egyszerűbb főzési stílus, ami felismerhető és könnyen fogyasztható, épp ezért a Bib Gourmand rendkívül népszerű a követők körében.

A Michelin-tányérral ajánlott éttermek közé került a füredi Zelna Borbár és Vinotéka, ahol *Jean-Paul Reuland* a séf. Az elegáns, modern borbár a város szezonálisan nyüzsgő részén, a Zákonyi sétányon van, névadója pedig a Zelna Borászat. A Guide szerint az itteni kis menüben keverednek a könnyedebb és tartalmasabb magyaros ételek, s minden esetben érdemes helyet hagyni az aranygaluskának. A borbárt jegyző *Lukács Lilla* elárulta: szeptemberben kérte be a Michelin az adataikat, de ekkor még nem sejtették, hogy az országból ajánlott 47 étterem egyike lesznek. Lukács Lilla szerint az a szempont is mellettük szólt, hogy az ízletes ételeket jó borokkal szolgálják fel egy igényes és szép miliőben, amihez a csapatuk minden tagja hozzáteszi a maga részét.

A Zelna Borbárba is érkezett már közvetlen visszajelzés. Izgatottan állnak az elkövetkezendő téli időszak előtt, abban bízva, hogy egyre több vendég érkezik hozzájuk kóstolni. Az érdeklődés növekedését ők is tapasztalják, s örülnek, hogy részesei lehetnek a füredi gasztronómia forradalmának, ami szerintük a város hírnevéhez is sokat hozzátesz. A péntektől vasárnapig terjedő téli nyitvatartási időben szombaton és vasárnap ebédelni is lehet náluk.

A kitüntetett füredi éttermek közül a Bistro Sparhelt és a Zelna Borbár karácsonyi menüajánlatot adott a Balatonfüredi Naplónak, a tartalom a 2021. decemberi lapszámunkban elérhető a furedtv.hu oldalon.

Mórocz

Látványpékségben élünk, amiben nincsen pogácsa

Sok szó esik manapság a minőségi időről, de ez a fogalom legtöbbször üresen marad. Pedig a pszichológiatudomány szerint igazából erre vágyunk. Szalai Katalinnal, a Balatonfüreden élő klinikai szakpszichológussal az ünnep előtt beszélgettünk a gyerekek szeretetéért ajándékokkal versengő szülőkről, az anyagi ragacsba ragadt, nárcisztikus társadalomról, és hogy általában a tehetősebbek miért nem boldogabbak.

Amerikában a harmincas évektől kezdődően nagyjából nyolcvan éven át végeztek egy nagy, hosszmetszeti kutatást arról, hogy vajon mi a hosszú, boldog, egészséges élet titka. Nem meglepő, hogy kulcsként a társas kapcsolatok megléte szerepelt: a kiegyensúlyozott párkapcsolat, a család és a barátok megtartóereje. Sokan anyagi szempontból rendkívül sikeressé váltak, de elmagányosodtak, tehát nem az anyagi biztonságé a főszerep, hanem a tartalmas emberi kapcsolatoké.

Az egész világon tapasztalható növekedési kényszer és hajsza lehet, hogy egyeseket anyagi szempontból sikeresebbé tud tenni, de nem hozza el a mindenki által vágyott boldogságot. Azt általában érezzük, hogy mikor vagyunk boldogok vagy boldogtalanok, de ez megfoghatatlan fogalom. A bankszámlánk összege, az anyagi javaink és a státuszszimbólumaink viszont nagyon is kézzelfoghatóak, viszont az a néhány százaléknyi ember, akinek ez megvan, nem válik boldoggá. Miért nem boldog? A pszichológusok legdepressziósabb páciensei javarészt gazdagok…

Félrement célok és szokások

A nagy anyagi jólétben éppen a célok tűnnek el: van egy negyvenmilliós autóm, de vágyom egy hatvanmilliósra. Meg is vehetném, de minek? Az emberek nagyobb halmaza – akik akár napi gondokkal küzdenek – hajlamos azt hinni, hogy akkor lesz boldog, ha teljesülnek az anyagi vágyai. S ha ez sose válik valósággá, akkor legalább meglesz az alibi, hogy miért nem boldog. Persze nem arról van szó, hogy a szegénység nemesít, mert van, akit a nyomorúság tragédiába kerget, de nagyon át kellene gondolnunk az évtizedek alatt félrement szokásainkat.

Minden fejben dől el

Biztos-e, hogy karácsonyra hat-nyolcféle sütemény kell sütni, miközben halálosan kimerülünk? Fel kell-e vennünk banki kölcsönt, hogy karácsonyi ajándékokat vásároljunk, vagy ezt most kéne abbahagyni, mivel a törlesztése is reménytelen? A gyerek követel, ha a kortársaknál márkás holmikat lát, s akkor vagyok jó szülő, ha ezt mind biztosítom neki, miközben minőségi időt nem töltök vele? Sok múlik azon, hogy miként tekintünk saját önmagunkra: ha szülőként meg tudom beszélni magammal, hogy ebben az évben az otthon fűtése és a havi élelem megvásárlása a prioritás, akkor vissza tudok venni a nagy ívű karácsonyi tervekből. Nem arról van szó, hogy az eddigiek felére vagy negyedére sem jut, hanem arról: milyen jó, hogy eddig jutott rá.

Ha jobban visszagondolunk, akkor kiderülhet, hogy igazából évek óta nem nagyon futotta a karácsonyi költekezésre, csak kipréseltük magunkból. Nem is biztos, hogy szükség volt rá, hiszen a gyereknek meddig is volt érdekes, amit kapott? Minden fejben dől el. Ha önmagamat meg tudom győzni, hogy szép, tartalmas és boldog karácsonyt tudok nyújtani a gyereknek egy-kétféle sütivel, s nem kell megvenni a legújabb telefont, akkor ezt a gyerek felé is hitelesen tudjuk közvetíteni. Talán nyafog, követelőzik vagy fenyegetőzik, de igazodni fog hozzánk. A gyerek szemlélete az anyagias ragacsból igenis kirángatható, és az emberi értékek felé fordítható a figyelme.

Az emberi értékrend nagyon durván elment az anyagiak felé, de a karácsony jó alkalom lehet a változtatásra. Nem biztos, hogy saját elhatározásból, hanem mert így hozta az élet, a gazdasági helyzet. Van, aki azt mondja, hogy ha vesz magának egy ruhát, akkor egyet ki kell rakni a szekrényéből. Ha nem is karácsony előtt, de a téli szünetben nézzük át a gyerekkel együtt a holmiját, s amit régóta nem használ, azt kinek lehetne odaadni. Itt tetten érhetővé válik, hogy valóban fontos volt-e a megvásárlása, s ezzel az ajándékozás igazi öröme is valósággá válik a gyerek számára.

Az ajándékozás öröme

Nézzünk meg egy óvodást: rajzol, hajtogat, gyurmáz a családtagoknak. Boldog az elkészítés alatt, és ragyogó szemmel várja a hatást az átadáskor. Ez az öröm lelombozható, ha az átadáskor nem lát rajtunk őszinte boldogságot, a neki szánt ajándékunk pedig valami csilli-villi dolog. Óvodáskorban tehát még megfogható, megmenthető a gyermek ajándékfogalmának az alakulása. Ott még olyan értékek vannak, amik tényleges érzelmekhez, s nem a zsebekhez kötődnek. A pszichológiatudomány szerint az érzelmi mélyítés és érzékenyítés ideje a gyermek első hét éve. Ebben az időszakban nem angol–mongol vagy víz alatti lovaglás tanfolyamra kell vinni a gyereket, hanem azonosítani és megélni az érzelmeit, fejleszteni az empátiáját. Készítsenek saját kezűleg ajándékokat, vagy tanuljanak be közösen egy kis műsort, ami a nagyiknál és otthon is előadható. Ha erre vissza tudna kerülni a hangsúly, sokkal jobbá válna a világunk.

Nem vagyok a hamis nosztalgiák híve, de a bolygónk állapotán is lemérhető a mai helyzetünk. Eddig sem múlt el büntetlenül a túlfogyasztás. Nem jó dolog a gazdasági válság, a háború egyenesen szörnyű, de láttuk például a hozzá kapcsolódó szolidaritást is. Ha a gyerekeknél is vissza tudunk nyúlni egy értékrendszerhez, amiből egy új generáció építkezhet, akkor ők már figyelni fognak egymásra. A kezdésre jó alkalmat adnak az előttünk álló ünnepek. És ez nem naivitás. Ha belegondolunk, akkor az anyagban megtestesülő túlköltekezés az, ami teljesen irracionális.

Beszéljünk róla!

A bérből, fizetésből, nyugdíjból élők jogosan szoronganak a téli költségek kigazdálkodása miatt. Az ajándékozásról beszélgetni kell, mert könnyen azt gondoljuk, hogy csak mi vagyunk olyan lúzerek, akiknek nem futja ajándékra. A híradások tele vannak zsúfolt bevásárlóközpontokkal, de gondoljunk csak bele: hányan élnek a városunkban? A lakosságnak csak egy kicsiny töredéke megy be a vásárlási lázat felkínáló épületekbe. Ne mérjük magunkat vélt elvárásrendszerekhez, inkább beszélgessünk a környezetünkben élőkkel. Ha kiderül, hogy nem vagyunk egyedül, akkor nem maradunk szégyenben.

Nárcisztikus társadalom

Sok cikk olvasható a nárcizmusról, amivel önimádó embereket írnak le, de tudnunk kell, hogy a társadalmunk is nárcisztikus: a külsőség jelenti a mindent, és az egyén sose lehet elégedett a külsejével. Időnként szánalmas példákat látunk a fiatalság látszólagos megőrzésére. Látványpékségben élünk, de nincsen benne pogácsa, csak kirakat van.

A pszichológiatudomány szerint a nárcisztikus ember a legszebbnek, legokosabbnak találja magát. Próbálja elhitetni magával, hogy mennyire magabiztos, miközben klinikailag teljesen bizonytalan. Nincs belső tartalom, és a külsőségekkel kompenzál – épp ilyen a társadalmunk is. A túlkínálat hatására el kellett adni a megvásárolható javakat, jöttek a reklámok, ahol mindenki tökéletes.

A valóságban azonban egyetlen modell sem tökéletes, csak retusálják őket. Minden átlagember egy adag szerencsétlenséggnek tudja magát érezni, ha kicsit is távol van a vélt tökéletes-

(Folytatás a 9. oldalon.)

Szabadnak érzem magam

Kéri Kitty tizenegy éve költözött a családjával Balatonfüredre. Az ismert színművész nem bánta meg a váltást, Füred számára a biztos bázis. Évek óta a kaposvári színészképzés művésztanára és tanszékvezetője, jelenleg a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen doktorijára készül, témája a balatonfüredi kőszínház története Megmaradt oszlopok címmel. Kíváncsiak voltunk rá, milyen tervei vannak, és hogy élte meg a Konyhafőnök VIP műsort, tényleg ennyire jól tud főzni?

„Kékestetőn töltöttem az ötvenedik születésnapomat, sétáltam az erdőben, és azon gondolkodtam, nem azt érzem, hogy jelképesen is felértem a csúcsra, és innen csak lefelé van, hanem pont ennek az ellentéte, újabb csúcsok, újabb hegyek, kihívások várnak még.

Az utóbbi egy-két évben az egész életem felfordult, kirepültek, felnőttek a gyerekeim, *Flóra* táncművész, *Dani* nemzetközi jogot tanul Maastrichtban, februárban elváltam. Túl sok volt egyszerre a változás, nehéz volt, mert amennyire spontán vagyok és szeretem az impulzív, változatos dolgokat, például a színházban is az improvizációt, mindig is volt bennem egy biztonságra, kiszámíthatóságra való vágy. Nagyon nehezen engedek el dolgokat, de most tele vagyok újra energiával, azt érzem, hogy sok mindent tanulhatok még magamról is és a világról is.

Hiányzik a színpad

Ami nagyon hiányzik, az a színház és a film. A Jászai Mari Színházban Tatabányán felváltva játszom egy szerepet a kolléganőmmel, havonta átlagban egyszer vagyok színpadon, ami nagyon kevés. Ha lehetne egy kívánságom, azt kívánnám, szeretnék úgymond 'üzemszerűen' színházban dolgozni jó kollégákkal, jó rendezőkkel. Azt érzem, hogy vannak még olyan dolgok, amit nem mutattam meg magamból, nem volt rá lehetőségem.

Rendezőként darabötleteim is vannak, bár a jogdíj nagyon sok, pályakezdőkkel és színművészekkel lenne egy előadásunk, amit itt, Füreden és több helyen, más színházakban is előadhatnánk.

A régiek hangja még én vagyok

Kaposváron tanszékvezető vagyok a Rippl-Rónai Művészeti Intézet Színházi Tanszékén, van egy végzős osztályom *Uray Péterrel* együtt, de minden osztályban tanítok többek között zenés- és színészmesterséget, rádió- és szinkrongyakorlatot, ez a főállásom.

Régebben sokat szinkronizáltam, ma egyre ritkábban, egyrészt, mivel nem élek Budapesten, azt gondolják, hogy nem szívesen utazom, másrészt azt hiszik, hogy az egyetemi munka miatt nem érek rá, pedig most szinkronizáltuk újra a Doctor House című sorozatot. A régiek hangja még én vagyok, például 2005-ös Mr. és Mrs. Smith című film óta Angelina Jolie az én hangomon szólal meg, de az új lehetőségeknél már nem jut eszébe a gyártásvezetőnek, hogy felhívjon az említettek miatt.

Kéri Kitty a Jászai Mari Színház Francia rúdugrás című darabjának előadásán, amelyben legközelebb január 19-én lép színpadra Tatabányán

Új utakat találok folyamatosan

A Covid-járvány után szabadúszó színművészként sok felkérésemet lemondták, és azóta nem jött új, mert a színházaknak a saját társulati tagjaikat kell elsősorban eltartaniuk. Bezárnak a színházak, nem játszanak, nagyon nehéz időszak ez. Pedig az utóbbi időben olyan kreatív energiák szabadultak fel bennem, amiket sokáig pihentettem, új utakat találok folyamatosan.

A főzés is egy új kreatív dolog volt, amit az utóbbi öt-tíz évben már nem igazán szerettem a mindennapokban, inkább csak az ünnepeken főztem örömmel. Ez a kirándulás a Konyhafőnök VIP műsorba, ahol több részen keresztül főztem – és még el szerettem volna jutni egy darabig, bár a kapkodós, leutánzós rész már nem hiányzott – arra volt jó, hogy visszajött az az öröm, amit korábban a főzés jelentett. Augusztusban, amikor két-három hetet készültem szorgalmasan a versenyre, videókat néztem, sok mindent megtanultam, és a barátaimnak főzve elkezdtem kísérletezni újra a konyhában, az nagyon jó dolog volt. A verseny hozadéka még, hogy sokkal finnyásabb lettem. Elmegyek enni egy helyre, ahova korábban is jártam, és feltűnik, hogy a szakács nem főzte bele az ételbe a szívétlelkét, sok benne a liszt vagy nincs jól ízesítve, ezek ma már idegesítenek.

Nagy szerelmem a zene, ami mindig ott volt az életemben, abban nőttem fel, kiskorom óta zongoráztam. Szeretnék egy pár fős zenekarral, saját számokkal, kortárs versek megzenésítésével, újrahangszerelésével fellépni. Nekem fontos lenne, hogy magyarul énekeljek, a fájdalmas és örömteli élmények utat találjanak a dalszövegekben is, amiket én írtam."

Csorba Kata

Szalagavató a Lóczyban és a Szent Benedekben

Volt nehézség bőven az elmúlt öt évben, a járványon túl a gimnázium átépítése is nehezítette a most végzős gimnazisták életét, de végül nagyon összekovácsolódott, sikeres osztályok fejezik be a gimnáziumot most a Lóczyban, mondta köszöntőjében Duna Katalin igazgatónő a szalagavatón, amikor a szabadidőközpontban 89 végzős kapta meg a kék szalagot. Az estre az osztályok vicces videókkal készültek, a műsorban felléptek az iskola diákjai és kórusa, igazi meglepetésként a tanárok is. A három végzős osztály keringőjét, a felnőtté váló gimnazisták táncát meghatottan figyelték a lelátóról a szülők.

A Szent Benedek iskola szalagavatóján két osztály 48 diákjára került fel a kék szalag. Most végeztek először olyan diákok, akik nyelvi előkészítő osztályba jártak. A szalagtűzés előtt Hardi Titusz főigazgató mondott áldást, Komáromi Móric igazgató pedig azt mondta beszédében, hogy nyitottságra, a változáshoz való alkalmazkodásra nevelték a diákokat. Az szalagavatót megújult környezetben, az alkalomhoz illő ünnepi dekorációval feldíszített tornacsarnokban tartották. **BFN**

Síiskola indul a sportparkban

Elkészült a Forrás Sportparkban a gyerekek és a tanuló sízők oktatására alkalmas tanpálya.

A világítással felszerelt pálya műanyag borítású, amely időjárástól függetlenül kiváló lehetőséget biztosít kezdőknek és haladóknak egyaránt. A felvonó az osztrák Sunkid gyártmánya, tányéros karokkal felszerelve. A sípálya melletti klubházban fűtött helyen lehet öltözni, illetve komplett minőségi sífelszerelést bérelni a tanfolyamokhoz.

A Balatonfüredi Síiskola decemberben nyílt napokat, januárban csoportos tanfolyamokat indít.

A Forrás Sportpark megvalósítása helybéli sportszakemberek *(Harangvölgyi András, Kelemen Zoltán, Gálfi Tamás)* kezdeményezésére indult. Az ötletet felkarolta *dr. Bóka István* polgármester és Balatonfüred önkormányzata, így sikerült egy százszázalékos európai uniós támogatottságú pályázatot elnyernie a városnak. A park egész évben több sportágban nyújt lehetőséget, hogy szülők és gyerekek közösen töltsék el itt a szabadidejüket a gyönyörű természeti környezetben.

A síoktató műanyag tanpálya, a gyermek ügyességi bringapálya, a párhuzamosan kialakított rekortán (korszerű felületű öntött gumi) futópálya, valamint a kis tó körüli görkorcsolyapálya mellett még két új teniszpálya is épült.

A projektzárón dr. Bóka István polgármester elmondta: ezt a beruházást több követi majd ezen a területen, elkészült a többfunkciós sportcsarnok, és a tervek szerint egyéb turisztikai, családbarát tömegsport, aktív turisztikai fejlesztések valósulnak meg.

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával konzorciumi formában megvalósuló beruházás százszázalékos támogatottságú, összköltsége a három konzorciumi tagra – Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság, Holnapocska Alapítvány, Balatonfüred Város Önkormányzata – vonatkoztatva mintegy 962 millió forint, ebből a balatonfüredi önkormányzatra jutó támogatás összege 630 millió forint. ***BFN***

SZÉCHENYI 2020
MAGYARORSZÁG KORMÁNYA
Európai Unió
Európai Regionális Fejlesztési Alap
BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Mit főz a mesterszakács karácsonykor?

Több száz emberre főz naponta *Bubrik Judit* a Brada Falodában. Persze ez a szám is szezonális, mint oly sok minden itt, a Balatonnál, telente felére apad a létszám. A vendégek között találkozhatunk ismert színészekkel, humoristákkal, zenészekkel, sportolókkal, akik nyaranta vagy már egész évben a Balatonnál élnek, és rendszeresen itt ebédelnek. Idén nyáron az X-faktor egész stábja is Judit étlapjáról válogatott a hatnapos monoszlói forgatás alatt.

Bubrik Judit nem ma kezdte, mesterszakácsként dolgozott már a Club Tihanyban, egy évtizeden át készítette a hidegtálakat az Anna-bálra, tizenegy éve saját konyhát visz, akkor vette át a Brada Falodát a Silver Központban. – A konyhán a legfontosabb a minőség és a megfelelő adagok, itt nem lehet fine dining stílusban, a tányérra egy keveset pöttyintve főzni. Házias, otthoni ízekre törekednek, hiszen, valljuk be, a többség egyszerűen egy jót szeretne ebédelni – meséli.

Ugyanakkor Judit ismeri a másik iskolát is, sokat emlegetett kedvence a szakácsartisztika, magyarul az ételszobrászat, amit ő művelt elsőként a Balatonnál. Sok fotója van a mesterien megfaragott, 20-25 kilós dinnyékről, amikből virágokat formázott, illetve a hatalmas vajszobrokról. Az étterme étlapján pedig a hagyományos ételek mellett mindennapos a paleo, a gluténmentes, a vegetáriánus kínálat és a sokféle saláta.

Judit maga is beáll a fazék mellé, reggel hattól főznek, 11 órakor nyílik az ajtó, és megindul befelé a sor, a környék hivatalaiból, a rendelőintézetből, a városházáról sokan járnak ide ebédelni. – A legjobb érzés az emberi hála, hogy naponta megköszönik az ebédet – mondja –, bár mostanában több a feszültség, hiszen az élelmiszerek drágulása a vendéglátásból élőket rendkívüli módon érintette, nálunk nincsen ársapka, drágábban vesszük az alapanyagokat, mint egy háziasszony, ezért kénytelen voltam árat emelni, és akkor még nem beszéltem a növekvő energiaárakról és egyéb adókról.

Mint élelmes háziasszony, ott takarékoskodik, ahol tud, ezért a vajat saját maga készíti. Hat deci 30 százalékos, állati eredetű habtejszínt felverünk, amíg szétválik a savó és a tejszín. Egyre keményebb tejszínhabot kapunk, kicsapódik a zsiradék, a vaj, amit jeges vízbe téve még kinyomkodunk, hogy kijöjjön belőle a maradék savó is, végül formázzuk, és kész a körülbelül 17 dkg házi vaj.

Bubrik Judit idei karácsonyi menüjét is megosztja az olvasókkal.

A bárki által könnyedén elkészíthető menü: konfitált kacsacomb mascarponés, snidlinges burgonyamignonnal és cigánymeggybalzsammal. A desszert: mákos linzer, hozzá mandarincurd (ejtsd: körd).

Csorba Kata

Konfitált kacsacomb

Hozzávalók 4 főre: 4-6 kacsacomb, felolvasztott kacsazsír (ha nincs, akkor sertészsír), só, 5-6 gerezd fokhagyma

Az alaposan megtisztított combokat besózzuk, és egy mélyebb tepsibe helyezzük a bőrével felfelé. Mellészórjuk a fokhagymagerezdeket, ráöntjük a felmelegített zsírt – körülbelül a háromnegyedéig legyen a tepsiben, mert a kacsából is sül ki zsiradék.

A sütőbe helyezzük, és 100-120 fokon körülbelül 5 óra hosszáig sütjük. A sütés végén leöntjük a zsír nagy részét, visszatesszük grillfokozatra és ropogósra pirítjuk. Így omlós, de mégis ropogós kacsacombokat kapunk. Körete lehet a megszokott tört burgonya párolt káposztával, vagy édesburgonyapüré almachutneyval, lilahagymalekvárral, vagy amivel én készítem, mascarponés burgonyamignonnal és cigánymeggybalzsammal.

Mascarponés burgonyamignon

Hozzávalók: nyers, vékonyra legyalult burgonya, mascarpone, tejszín, vékonyra karikázott lila hagyma, só, olaj, borsikafű

A burgonyát enyhén besózzuk, és a fele mennyiséget a kivajazott tepsibe tesszük. Megszórjuk borsikafűvel és lila hagymával, majd a mascarponét és a tejszínt elkeverjük, és ezzel a keverékkel meglocsoljuk, azután a burgonya másik felét is rárétegezzük. A tetejét meglocsoljuk a tejszínes mascarpone elegyével és olajjal. 180 Celsius-fokon beteszszük sülni, és körülbelül 1 óra 20 perc után, krémes, de egyben ropogós tetejű köretet kapunk.

Cigánymeggybalzsam

Hozzávalók: 500 g fagyasztott cigánymeggy, 2 evőkanál jó minőségű, sűrű balzsamecet, pici só, 3 evőkanál cukor, 1 evőkanál méz, pici fahéj, fél citrom reszelt héja és leve, 2 evőkanál étkezési keményítő, 2 dl víz

A cukrot és a mézet picit megkaramellizáljuk, és beleszórjuk a meggyet, majd rövid hevítés után felengedjük a vízzel. Fűszerezzük, majd a balzsamecettel és sóval ízesítjük. Forrás után kevés vízzel elkevert keményítővel besűrítjük, és a citrom levével a színét élénkebbé téve gyönyörű, fényes mártást kapunk.

Mandarincurdös mákos süti

Hozzávalók, mandarincurd: 60 g mandarinlé, 3 g mandarinhéj, 40 g kristálycukor, 30 g tojássárgája, csipet citromsav, 1 zselatinlap, 35 g vaj

Megáztatjuk a zselatinlapot. A vaj kivételével az összes hozzávalót gyorsforralóban picit besűrítjük, azután a tűzről levéve elkeverjük benne zselatint, majd a vajat is elkeverjük benne, és hideg helyen hagyjuk két órán át.

Hozzávalók, mákos keksz: 150 g liszt, 120 g vaj, 40 g porcukor, pici só, 15 g darált mák, pici mandarinhéj

Minden hozzávalót összegyúrunk. Hidegre tesszük 20 percre. A sütőt felmelegítjük 190 Celsius-fokra. Kisebb golyókat formázunk, majd a tepsibe sütőpapírra távolságot hagyva felsorakoztatjuk a sütigolyókat. Egy kis pohár aljával mélyedéseket alakítunk ki a sütik közepén, és behelyezzük a sütőbe 8-10 percre – nem kell, hogy színt kapjon.

Ha kihűltek a sütik, a közepükre halmozzuk ízlésesen a curdöt. Omlós, mákos, igazi karácsonyi aprósüti, ami nem szokványos, és nagyon illik a menük mellé.

(Folytatás a 6. oldalról.)

ségtől. Fel kell ismernünk, hogy ez egy megromlott értékrend.

A többség sodrásában

Az a normális, aki többen van, és ez időben-térben változó: ha nagyestélyiben bemegyek az operába, és ott mindenki ilyet visel, akkor normális vagyok, de ha másnap ebben a ruhában megyek strandra, akkor valaki tíz percen belül mentőt fog hívni hozzám. A többség sodrásában mindenki egyéniség akar lenni. A plázában a fiatal lányok mindegyike egyéniség akar lenni, miközben teljesen egyformák. A társadalom egy felszínes értékrendet közvetít, a médián keresztül harsányság sugárzik, azt sugallva, hogy így lehetsz sikeres és gazdag. Ez a lufi túl van fújva, és nem nyomor vagy háború árán, de egyszer ki kell pukkannia. A műsorkészítők azzal érvelnek, hogy ilyen értéktelen és gagyi műsorokra van igény, holott épp ők szállították le az igényszintet. Az élő színházi közvetítéseket például annak idején mindenki megnézte.

Nem azt mondom, hogy mindenáron ki kell maradni a hatsütis karácsonyból, csináljuk, ha kívül-belül erre vágyunk, de ne lógó nyelvvel és csak azért, hogy más ne szóljon meg bennünket. És nem igaz, hogy a dédmama is ennyit sütött, mert egyszerűen nem tellett rá neki sem. Ha lemaradok a versenyben, és félek, hogy megszólnak, az egy külső kontroll, ami érzelmi szempontból gyermeki állapot: dicséretkor jól vagyok, szidáskor összeomlok. A kontrollt tegyük belülre: győzzük meg magunkat arról, hogy mártírként összerogyva nem kell megnyerni a nagymamaközi országos sütőversenyt, hanem kérdezzük meg az unokánkat, hogy a sütésből megspórolt időben mit játsszunk együtt. Közben majszoljuk boldogan az egyféle sütit, amitől ugyanúgy meg lehet hízni.

Te mit kaptál ajándékba?

Minden családtagunk sokkal értelmesebb, mint amit kinézünk belőle. Meg fogja érteni, hogy a pénzünk mire elég. Nem tudunk sokat sütni vagy ajándékra költeni, de helyette időt szánunk rá. S határozottan megkérném a tanárokat, hogy a szünet után ne kérdezzék meg a gyerekektől, hogy mit kaptak ajándékba! Füred egy kiemelt anyagi helyzetű település, de itt is vannak nagy különbségek, ne hozzunk emiatt egyetlen gyereket se zavarba. Kérdezzük helyette, hogy miket játszottak vagy mit készítettek a szünidőben. Kérdezzük meg otthon is a gyerektől, hogy ő mit szeretne, és mondjuk el, hogy mi minek örülnénk. Beszéljük meg vele, hogy miben segíthetne nekünk, például felverni a habot, és ha ránéz a süteményre, akkor eszébe jut, hogy ebben az ő munkája is benne van.

Magasfeszültség és robbanásveszély

Nemritkán a családok anyagi megfontolásból vagy a gyerekek miatt maradnak együtt, tele feszültségekkel. Ez karácsonykor robbanásveszélyt jelent, amihez a nehéz anyagi helyzet gyújtósként párosul. Ha valamiért még mindig együtt vannak, akkor még bőven az ünnepek előtt kellene tartani egy lakógyűlést. Megbeszélni azt, hogy hogyan tudnák csökkenteni a feszültséget, végiggondolni, hogy a gyereknek mi a jó. A tehetős szülők ne arra utazzanak, hogy ki tudja nagyobb ajándékkal kilóra megvásárolni a gyerek szeretetét. A gyerek szeretni akarja az apját és az anyját is. Nem a győztessel akar lenni, hanem még huszonévesen is titokban arra vágyik, hogy a szülei együtt legyenek. Ezen mesterkedik akkor is, ha tizenöt éve elváltak, mert ő gyerekként akkor lenne komplett egész.

Korlátolt szülők azon is civakodnak, hogy a szentestét kinél töltse a gyerek. Ifjúság elleni bűntettnek érzem ilyennek kitenni egy gyereket. Ez a szülő gyagya, dedós üzemmódja, mert ahol győztes van, ott vesztes is van, a legnagyobb vesztes pedig a gyerek. Igenis lehet találni egy mindkét fél számára elfogadható megoldást. Ha nem tudnak ketten megállapodni, akkor lehet kérni külső segítséget – nem feltétlenül pénzért szakemberét –, a sógornő is megmondhatja, hogy ne legyenek már olyan ostobák, mint amilyenek tavaly voltak. A gyerek antennái mindent vesznek, meg akar felelni mindkét irányba, és szétszakad szegény. Még a fürdőnadrágos karácsony is jobb ennél, amikor mindenki elmegy wellnessbe vagy Thaiföldre, kisebb pénzűek pedig a nagymamához.

Bizonyos szempontból a karácsony egy kiélesített felvétele az életünknek. Sokat elmond arról, hogy mit gondolunk a világról, az életünkről és egymásról. Ez bizony torz karikatúra is tud lenni, de lehetőségként is tekinthetünk rá. Rajtunk múlik.

Mórocz Anikó

Nemkívánatos, invazív jövevény a Balatonban

A balatoni horgászok horgait (és idegeit) évek óta egyre erőteljesebben ingerlik az Amerikából betelepített törpeharcsák. Jelenlétük nemkívánatos a Balatonban, mivel az őshonos halak életlehetőségeit szűkítik, ikrafalásukkal számos halfaj szaporodását nehezítik, sőt ellehetetlenítik, és a rendelkezésre álló táplálékforrásokat a maguk hasznára fordítják.

Most azonban nem erről az amerikai halfajról szeretnék tájékoztatni, hanem egy másik, szintén amerikai eredetű „halról”, ami persze csak az angol nyelvben hal, azaz „fish”, a crayfishről, ami egyáltalán nem hal, hanem rák! Amerikában spinyface crayfish a neve, hagyományos tudományosneve Orconectes limosus, magyarul cifraráknak hívják.

Ez a legrégebben betelepített amerikai rákfaj (1890), amelyet a kipusztulás fenyegette európai rákfajok helyettesítésére hoztak be Európába. Ez éppen annyira szerencsétlen döntés volt, mint a törpeharcsa behozatala, hiszen egy kevésbé értékes rákot sikerült behoznunk az egyébként igen gazdag és értékes amerikai rákfaunából.

Ez a rákocska – szemben a legtöbb fajjal – az iszapos, apró kavicsos aljzatú nagyobb vizeket kedveli, ezért nem véletlen, hogy Nyugat-Európa nagy folyóiban, tavaiban érzi jól magát. Így terjedt el a Dunában is, majd amikor a kilencvenes években Sióagárdnál jómagam is találkoztam velük, biztos voltam abban, hogy csak évek kérdése számukra a Balaton meghódítása. Az előző években a horgászoktól kaptam információkat balatoni terjedésükről. Ma már a Balaton szinte egész területén előfordulnak, helyenként már meglehetősen sűrű állományokat alkotnak.

S a következmény? A legdrámaibb hatást a hazai rákállomány szenvedi el. Mivel az cifrarákállomány mintegy húsz százaléka hordozza a rákpestist, az őshonos rákállomány tömeges pusztulása történik ezekben az években. (Amire már vannak balatoni esetek!) Bár eredetileg a kór száz százalékban halálos volt, ma már vannak példák – elsősorban Törökországból és Bajorországból – rezisztens egyedek, sőt állományok kialakulására. Reménykedjünk…

De minden rosszban lehet jó is!

A tízlábú édesvízi rákok, így a cifrarákok is mindenevők, fontos szerepet töltenek be a természetes vizek egészséges állapotának fenntartásában, a növényi, állati eredetű hulladékok lebontásában. A Balaton ökológiai rendszerében biztos, hogy jelentős változásokat okoznak majd a következő években, már csak egyre növekvő egyedszámukkal is. Ezek kutatása nagyon fontos balatoni feladat kell, hogy legyen.

Két hatást szinte biztosan előre vetíthetek: a balatoni vándorkagyló populációját jelentős hatás éri, és a hínárosodásra is komoly hatással lehet a cifrarákok tömeges elszaporodása.

Azt kérdezte a minap egy általam nagyra becsült horgász, gyakorlati biológus, hogy ehetők-e ezek a rákok. Jelentem: a balatoni cifrarákokból készült születésnapi rákleves nagy sikert aratott.

Kiszely Pál

Bakonyi rákleves (ahogyan a Pali csinálja)

Végy ötven élő, jó rákot. Mosd meg, erős kefével súrold meg őket, hogy szép tiszták legyenek, Tégy fel két pint (3 liter) vizet, sózd meg jó erősen, szórd meg szárított kakukkfűvel. Amikor már forr, tedd belé a rákokat, és addig forrald, míg szép pirosra nem főnek. Ekkor vedd ki őket, a fele rákot hámozd ki páncéljából, a húsukat tedd félre. A többi rákot egy nagy edényben tedd zöldségágyra (sok sárgarépa, egy-két fehérrépa, zellerlevél, nagy vöröshagyma és néhány gerezd fokhagyma). Tedd fel a tűzre. Amikor rotyogni kezd, önts rá egy-két evőkanál jóféle konyakot, majd gyújtsd meg. A flambírozás után töltsd fel vízzel, és hagyd főni. Adhatsz hozzá egy deci tokaji szamorodnit vagy száraz fehérbort is.

Őrölt fehér borssal, egy kis erőspaprikával addig keverd, míg enyhén csípős nem lesz! Ezalatt mozsárban alaposan törd össze a rákpáncélokat, és kevés vízben sok vajjal legalább egy óráig főzd, amíg leve szép sötét rózsaszínű nem lesz. Ekkor hosszú, hengeres pohárba öntve hűtsd le, míg a vaj a tetejére úszva ki nem fagy. Ezt a rákvajat lefölözöd és félreteszed. A közben megfőtt alaplét leszűröd, a sárgarépát krémes péppé zúzod és a leveshez adod. A levest ezután 2-3 tojássárgájával sűríted, és egy kis liszttel addig porolod, míg kellően krémes nem lesz. Tálalás előtt a végső ízét tejszínnel és egy-két kávéskanál konyakkal beállítod, ha kell, megsózod, fűszerezed.

Ne feledkezz meg a rákvajról sem! Tégy belőle ízlés szerint annyit, hogy a leves szép rózsaszínes legyen. Fehér porceláncsészében tálald, a kifejtett rákhúsokat betétként tedd fel az asztalra. A levesre szórj frissen pirított rozskenyérkockákat. Kis adagokat merj a ráklevesből, ne feledd, ez a leves étvágygerjesztő, nem arra való, hogy éhes bendődet degeszre tömd vele.

A pókos kapu története

A füredi emlékezhetnek még a Deák Ferenc utcai pókos kapura. A ház, aminek hosszú ideig őrzője volt, a Peremartoni család birtokában lévő egykori Liliom vendéglő volt, amit ma már nem lehet látni, lebontották. A befektető úgy döntött, hogy a kaput elajándékozza, így az bekerülhetett a füredi értéktárba. A pókos kapu történetéből az arácsi Értékek délutánján kaptunk néhány szeletet.

A Füred Televízió stábja 2019. október 29-én forgatott a Deák utcában *Peremartoni Krisztina* Jászai Mari-díjas színésznővel. Az ő családja birtokában volt Arács egykoron egyetlen vendéglője, a Liliom. Ennek az azóta már lebontott épületnek az őrzője volt a sokak által pókosként ismert kapu, ami nemrég bekerült a városi értéktárba is.

Az Európa Kulturális Fővárosa 2023 programhoz kapcsolódó Formákon túl elnevezésű projekt keretében *Törő Balázs* néprajzkutató gyűjti össze a hasonló kapukat. A muzeológus november 26-án az arácsi Értékek délutánján beszélt a programról, külön kiemelve a pókos kapu történetét. Mint elmondta: a közösségi oldalon a pókos kapuról megosztott fotó már önmagában sokakban emléket idézett fel.

– Az itt nyaralók és a helyiek is a strandra jövet-menet megnézték a Deák utcai kaput – idézte fel Törő Balázs. Egy lelkes követő az egyik fotóarchívumban fedezett fel egy nagyméretű,

A pókos, illetve a Balaton környékén kedvelt hajós és halas motívummal díszített kapuk

halas ablakrácsot, ami mellett az alkotója is felismerhető volt. – A fotón mások társaságában idősebb Fejes Sándor látható. Így jutottam el a fiához, *ifjabb Fejes Sándorhoz,* aki emlékezett a pókos kapu történetére, mivel az elkészítésében – kovácsmester édesapja mellett segédkezve – ő maga is részt vett: ő hajtogatta például a pókok lábait. Idősebb Fejes Sándor hagyományos kovácsmesterséget tanult, Balatonfüreden és környékén több alkotás is az ő keze nyomán készült – mondta a néprajzkutató.

A pókos kapu megrendelője a Peremartoni család volt, akik – feltehetőleg – a pókhálós motívumot az elmúlással hozták kapcsolatba, miszerint egyszer mindent pókháló fog fedni. Törő Balázs jelképesen a teremben jelen lévő ifjabb Fejes Sándornak és családjának adta át a városi értéktárba kerülő pókos kapu oklevelét. Itt beszélt a néprajzkutató az EKF 2023 program Formákon túl című projektjéről, amiben összegyűjtik a pókos kapuhoz hasonló, még fellelhető alkotásokat.

– Sok mindenről mesélnek ezek a kapuk, például arról, hogy milyen sokszínű a Balaton. A néprajzkutatás általános felfogása szerint a huszonnegyedik órában vagyunk, de nemcsak az elmúló paraszti, népi kultúra kapcsán, hanem a hatvanas-hetvenes évek esetében is, amikor ezek a kapuk készültek. Az elmúlt tíz évben a nyaralótelepek képe folyamatosan átalakult, kopnak a lapos tetős nyaralók, velük együtt pedig ezek a kerítések és kapuk is. Szerencsére még van belőlük, például nagyobb számban a déli parton, ahol máig léteznek nagy nyaralótelepek. Az összesítést most végezzük, szeretnénk őket egy adatbázisban rögzíteni – tette hozzá Törő Balázs.

Jó hír, hogy vannak, akik értéket látnak a kovácsolt kapukban, amiket vagy meghagytak a funkciójuknak megfelelő helyükön, vagy akár térelválasztóként használnak az udvarban. A kutatást végzők prekoncepciója szerint a helyi lakatosok kifusizott vagy a gyárban leeső, maradék anyagokból készítették ezeket a kapukat. Feltehetőleg a mester betonra rajzolt minta alapján, helyben hegesztette össze a kaput. A muzeológus szerint a megmaradt példányokat érdemes lehet akár helyi védelem alá helyezni, vagy legalábbis tudatosítani a tulajdonosokban, hogy érdemes őket megőrizni és újrafesteni, mint ahogy erre Füreden is találunk jó példákat.

Az arácsi pókos kaput jelenleg a Laczkó Dezső Múzeumban őrzik, hogy aztán véglegesen a füredi múzeumban találjon helyet.

MA

Múlt, jelen és jövő egy helyen

Települési értékek kaptak oklevelet Arácson az Értékek délutánján. A kiemelt értékekről rövid beszámolók hangoztak el, majd bemutatták a hagyományos arácsi naptár jövő évi darabját.

Egyedülálló összefogásként három szervezet – a Balatonfüred Városi Értéktár Bizottság, az Arácsért Alapítvány és a Balatonfüred Városért Közalapítvány – tartott értékfelmutató délutánt az Arácsi Népházban. Az aktívan működő helyi civil szervezetek összefogásával november 26-án a múlt, a jelen és a jövő egyszerre lehetett jelen.

– Mindhárom szervezetnek nagyon fontos a hagyományok, a múlt tisztelete és ezek átadása az utókornak – mondta *Molnár Judit,* a Balatonfüred Városi Értéktár Bizottság elnöke. – A mai délutánon a bizottság felterjesztését mutatjuk be, nagyszüleink létrehoztak. Ezt kell továbbvinnünk, továbbörökítenünk, s ha szükséges, akkor megváltoztatnunk. Arács egy jó értelemben vett kis falu, benne olyan közösségekkel, szervezetekkel, mint például az Arácsért Alapítvány, a református és a katolikus egyház közösségei, amik elősegítik a szintén jó értelemben vett falusi identitást. Ezt láthatjuk a felterjesztésénél is – tette hozzá Molnár Judit.

Az oklevelek átadása az értékek rövid bemutatása következett. Elsőként Csizmazia Darab József fia kuriózumként megzenésített verset vetített, aminek szerzője Varga Lajos volt. A Füredgyöngye szőlőfajtáról *Gyukli Gyula* beszélt, majd *Szenfnerné Varga Anikó* mutatta be a balatonfüredi polgári iskola épületét. A Tempevölgy folyóiratról *Tóbiás Krisztián* főszerkesztő tartott rövid bemutatót. Tóbiás Krisztián A kerítésen túl már a kozmosz című versét *Tarnai*

Csizmazia József, Csizmazia Darab József fia, Hári Lenke és Molnár Judit az Arácsi Népházban

Katalin olvasta fel, abból az apropóból, hogy a teremben látható volt a Rímek mentén, formákon túl című fotókiállítás. Ennek egyik darabjához írt verset a füredi költő.

Az Európa Kulturális Fővárosa 2023 programhoz kapcsolódó anyagról – s benne az arácsi pókos kapuról – *Törő Balázs* néprajzkutató-muzeológus tartott beszámolót.

Az értékek rövid bemutatója után Cserny Tibor adott ízelítőt a jövő évi arácsi naptárból.

Mórocz Anikó

Csinosodó településrész-központ

Az Arad utca és az Illés József utca kereszteződésében található terület egyfajta településrész-központ hosszú évek óta, hiszen a kiteresedést kihasználva több szolgáltató telepedett le itt, valamint tömbházak és iskola is található a közelben.

Holczer András, a terület önkormányzati képviselője az új információs tábla előtt

Forgalmas, központi szerepe miatt is fontos, hogy látványában is igazodjon a város többi, frekventált részéhez. *Holczer András,* a terület önkormányzati képviselője, a város alpolgármestere elkötelezett abban, hogy a településrész és egész Balatonfüred zöld és virágos legyen, ezért jobbító szándékkal folyamatosan járja az érintett városrészt.

Kiemelten fontos, hogy a terület rendezett legyen, az itt lakók jól érezzék magukat környezetükben, ha erre sétálnak vagy itt vásárolnak – mondta lapunknak. A képviselő a közelmúltban kezdeményezte a zöldterületek megújítását, ezért a Probio Zrt. munkatársaival bejárást tartottak, ahol átnézték a területen található növényeket, ezeket cserélték, pótolták, a fákat, bokrokat megmetszették, illetve formára vágták. Egy ginkgo biloba fát is elültettek a parkoló melletti területen.

A másik szembetűnő fejlesztés az az új információs tábla, amely mostantól segíti az itt élők tájékoztatását. A régi, leromlott állapotú fatáblán egy térképet láthattak az arra járók, ám ez nem tartalmazott semmilyen pluszinformációt a helyismerettel amúgy is rendelkező füredieknek.

Mivel a környéken élők közül sokan aktívak a városi közéletben, rendszeresen részt vesznek a városi programokon, ezért sokkal fontosabb volt egy új, korszerű, esztétikus megjelenésű információs-hirdető tábla kihelyezése, amelyen a városban éppen zajló kulturális eseményekről, egyéb programokról kapnak tájékoztatást a környéken élők. A plakátokat rendszeresen frissítik majd a Füred Kult Kft. munkatársai.

Holczer András örömét fejezte ki, hogy a helyiek már most magukénak érzik az „új szerzeményt”, ennek egyik jele, hogy a szomszédos virágbolt munkatársai hangulatos karácsonyi dekorációval látták el a szekrényt, amely később kivilágítást is kap.

A képviselő elmondta azt is, hogy a Covid-járvány idején bezárt Arad utcai kisbolt kinyitására most újra van remény, hiszen a tulajdonossal történő folyamatos egyeztetések ebbe az irányba mutatnak.

Bán László

A vers a nyelv emlékezete

Könyvbemutatók, megzenésített kortárs versek, rendhagyó irodalomórák, közös versmondás a Kiserdőben és a kulturális partnervárosokban – idén többnapos programsorozattal ünnepelték Balatonfüreden a magyar nyelv napját.

Balatonfüreden száznál is több diák *Bék Timur* költővel közösen szavalta el Babits Mihály költeményét október 11-én a Kiserdőben lévő egykori kőszínház oszlopainál. Hozzájuk csatlakoztak Füred kulturális partnervárosainak (Debrecen, Gyula, Kecskemét, Győr és Szolnok) diákjai, így már több mint ezer szavaló szájából hangzott el A lírikus epilógia című vers. Ünnepi beszédében *Bonczidai Éva,* a Magyar Kultúra folyóirat főszerkesztője úgy fogalmazott: a nyelvünk bizonyítja, hogy az emberiségnek – így a magyarságnak is – volt egy olyan időszaka, amikor egyet tudtunk érteni, meg tudtunk egyezni végtelenül sok szó jelentéséről, használatáról, és cselekvő résztvevőként a változásukat is engedjük.

– Van egy határ, ahova a dolgoknak nevet adók már nem merészkedtek. Rengeteg mindenre nincs szavunk. A nyelv határainak túloldalán van dolga a művészetnek – mondta Bonczidai Éva. – Talán a legmakacsabbak a költők, akik csak azért is szavak által akarják megmutatni nekünk a nyelv határain túli részt. S előfordul, hogy egy zene pontosabban tükrözi azt, amit szavakkal végképp nem tudunk megfogalmazni.

A főszerkesztő Szőcs Gézát idézte, aki szerint „a vers bekapcsolódás egy irdatlan áramkörbe, amelynek drótvezetékei a megírhatatlan időkig nyúlnak hátra. A vers a nyelv emlékezete: benne nyújtózik vissza a nyelv az ősműveltség mennyboltjai alá. A nyelv a versben önmagára emlékezik, a nyelv a versben arra az időre emlékezik, mikor a szó még elemi érintés volt. Az ősnyelvben, amely a világ őselemeivel szembeszálló ember nyelve volt, még meg-meglebbent a hullámverésnek és az éjszakai madarak szárnycsapásának a ritmusa, és a szavak mélyén ott villogtak a dárdával elejtett halak pikkelyei. A cipő nélküli ember nyelve volt ez, azé az emberé, aki csak lábnyomait hordozta a talpán, és azokat is minduntalan elhagyta itt vagy ott, a homokban vagy a fűben.”

Ezt követően a Balatonalmádiban élő *Géczi János* gondolatai következtek, aki végzettségét tekintve biológus, a rózsák tudósa. A József Attila-díjas költő már akkor hírt adott a kertjében végbemenő változásokról, amikor a hírek még nem voltak tele a klímaváltozással. Majd legyintett, s azt mondta: „ezt is a bölcsészek fogják megoldani”. Vele együtt Bonczidai Éva is emellett tett hitet, felmutatva: az emberiség egy író miatt kezdett álmodozni például a Holdra szállásról is. – A magyar nyelv képisége sajátos gondolkodást tesz lehetővé. Azt kívánom nektek, kedves diákok, hogy a pályaválasztásotoktól függetlenül gyakran csodálkozzatok rá a magyar nyelvre, és szeressük együtt ezt a nyelvet – zárta gondolatait az ünnepi szónok.

Október 12-én, szombaton este az Eleven Költők Társasága adott koncertet a Kisfaludy Galériában, ami a zenekar teljes repertoárjára kiterjedt. A formáció egy zenei-filmes alkotóműhely, kortárs hazai költők verseit zenésítik meg, modern köntösbe öltöztetve a lírai sorokat. Minden dalukhoz videóklipet is készítenek, mert szerintük a versek reneszánszukat élik az online térben.

Mórocz Anikó

Sok száz háztartásban válik elérhetővé a Füred Televízió

November 14-én volt hat éve annak, hogy a UPC beemelte digitális műsorkínálatába a Füred Televízió csatornáját. Akkor az analóg továbbítása megszűnt a helyi tévének, így akik nem váltottak digitális előfizetésre, azoknak le kellett mondaniuk a Füred Tv adásáról.

Az évek során szolgáltatóváltás történt, a helyi kábeltelevíziós rendszert ma már a Vodafone üzemelteti a városban, a városi televízió adása ugyanakkor mindvégig megmaradt a megszokott 503-as csatornán.

A Vodafone régóta készült arra, hogy teljesen felszámolja az analóg csatornákat, ezt pedig november folyamán meg is tette. Az eddigi analóg csomag előfizetőinek – amennyiben továbbra is szeretnének hozzájutni kedvenc műsoraikhoz – most új, digitális csomagra kell szerződniük.

Ezt információnk szerint egyre többen meg is teszik, számukra jó hír, hogy hat esztendő után ismét nézhetik a Füred Televízió műsorát.

A háztartásokban üzemelő Vodafone tv-médiabox alkalmas arra is, hogy tetszőleges csatornasorrendet alakítsunk ki magunknak, ami azt is jelenti, hogy akár az 503-as csatornán található Füred Tv-t is bárhová áthelyezhetjük.

BFN

Irodalmi szalon Lukács Sándorral

Új verseskötettel jelentkezett *Lukács Sándor* színművész, amit a magyar nyelv napja alkalmából mutattak be a füredi Szőcs Géza Irodalmi Szalonban. A Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész 1985 óta ír verseket. Kikötő című kötetébe a pandémia idején született verseit gyűjtötte össze, amelyek a könyvben lévő CD segítségével – a szerző előadásában – meg is hallgathatóak. Lukács Sándorral füredi előadása előtt beszélgettünk.

– Ez a kilencedik kötetem, a nyári ünnepi könyvhétre jelent meg a Nap Kiadó gondozásában. Zaklatott időszakban született, a járvány idején, de még a háború kitörése előtt. Dupla jubileumot is jelöl: ötven éve vagyok a Vígszínháznál, és betöltöttem a 75. életévemet. Óhatatlanul összegzést sugallnak ezek a versek, alapjukat az emlékeim teremtették meg. Azon drukkoltam, hogy a lényeges dolgok eszembe jussanak. Őszinte kötetnek tartom, valamennyi versét vállalom.

– Honnan a Kikötő cím?

– Várkonyi Zoltánnak, a Vígszínház egykori, legendás direktorának köszönhető, aki köztudomásúlag szuggesztív történetmesélő volt. A hetvenes évek végén egy teljesen közömbös hétköznapon bementem a színház színészbüféjébe, ahol többen körülállták őt, épp nagy sztoriban volt, fiatal színészként a hátsó sorban állva hallgattam: „És képzeljétek el, mintha egy kiszáradt, kihalt, holdbéli tájon lettem volna, jegesedő fákkal…” – lenyűgözve hallgattuk őt. Évtizedek múltán láttam egy filmet, amiben hasonló táj jelent meg, s beugrott a régi emlékem Várkonyiról. Így született a kötet címadó verse. Külön örömöm, hogy a Balaton festőjének, Egry Józsefnek egy titokzatos képe szerepel a borítón. Szerintem a legfontosabb. hogy egy művészi alkotásnak legyen titka.

– Ha már a titkot és a két évfordulót említette, ugye tudja: senki nem hiszi el önről, hogy hetvenöt éves? Mi a titka?

– A Rózsavölgyi Szalon stúdiószínházában játszom A két pápa című darabban (az Oscar-díjra jelölt film színpadi változata), amiben feldolgozzuk XVI. Benedek pápa lemondását, akit Jorge Bergoglió, vagyis Ferenc pápa követett. Ebben a könyveinek élő, német precizitással megáldott Benedek pápa kérdi a focit és a tangót egyaránt kedvelő, egykor kidobófiúként dolgozó Ferenctől: mi a titka a jókedvének és a kiegyensúlyozottságának? Mire Ferenc pápa azt feleli: mert mindig igyekszem magamat adni. Valahogy így vagyok ezzel én is. Már gyermekként és kamaszként is ilyen voltam, és később sem akartam többnek vagy kevesebbnek mutatkozni.

– Milyen emberi kapcsolatok formálták önt olyanná, amilyennek ismerhetjük?

– Az életemben három férfi játszott rendkívül fontos szerepet, közülük elsődlegesen apám. Anyám sokfélét dolgozott, apámnak több ideje volt rám, egyetlen fiára. Kiskoromtól csodálatos Petőfi Sándor-, Arany János- és Móra Ferenc-szövegeket olvasott nekem, így tőle kaptam az első irodalmi élményeimet. A második a már említett Várkonyi Zoltán volt, aki a színművészeti főiskola után azonnal leszerződtetett a Vígszínházba. Huszonévesen csöppentem olyanok közé, mint Páger, Latinovits, Darvas, Benkő, Sulyok, Bulla vagy Ruttkai. Kálnoky László, a kiváló költő volt a harmadik meghatározó ember az életemben. A fotóját ismertem a Szép Versek kötetből, ami alapján egy magas, mély hangú embernek képzeltem, majd kiderült, hogy egy méter hatvancentis, negyed tüdővel rendelkező, csupa szív, odaadó valaki volt. Először Lator Lászlónak mutattam meg a verseimet, ő irányított Kálnokyhoz, aki aztán elindított a költői pályán. 1985-ben az Élet és Irodalomban kaptam egy teljes oldalt, amihez Kálnoky írt egy szép ajánlást, Arc bukik föl az árból címmel.

Mórocz Anikó

Megjelent Tóbiás Krisztián új verseskötete

Blondel tükör – ez a címe *Tóbiás Krisztián* füredi költő legújabb kötetének. Az igényes könyvben harminchat kép szerepel, amikre a szerző egy-egy költeménye reflektál.

A Balatonfüred Városért Közalapítvány gondozásában megjelent kötetet a Parker Jazz Club november 16-ai rendezvényén mutatták be, ahol először hallhatta a közönség a Szakáll Norbert Quartet első, önálló szerzeményeit bemutató albumát. Tóbiás Krisztiánnal a könyvbemutató után, a koncert előtt beszélgettünk.

– Miért tükör, és miért éppen Blondel?

– Aranyozott Blondel-keretbe festményeket és tükröket is szoktak tenni. A mostani alkotói folyamat lényege az volt, hogy van egy festmény – akár Blondel-keretben –, és mit látok meg magamból, ha belenézek.

– Ez ki is jelöli az irányt? Minden esetben egy képről született vers, vagy előfordult, hogy egy verséhez talált képpárt?

Paczka Kornélia: Jászai Mari portréja

Így csak jászai mari tud nézni
így csak ő
fáradt antigoné
aki miután eltemette polüneikészt
szusszanásnyit megpihen
a bársony és a csipke
kontrasztja
súlya
fekete kontrapunktja
mintha 1000 kilogramm
ólomfestéket kentek volna
a vászonra
nehéz
még nézni is nehéz
így csak jászai mari tud nézni
senki más
nehéz
nehéz szemmel abszolválni
1000 kilogramm tragédiát.

– A kép volt először: festmények, installációk, amiket az elmúlt két-három évben láttam. Ezekről jutottak eszembe versekké formált érzések és gondolatok, amiket kötetbe foglaltam.

– Kortárs költővel beszélgetve adódik a kérdés: kortárs képeket választott-e?

– Vannak kortársak és vannak klasszikusok is. A régebbi korok mestereitől, például Dürertől kezdve Szegedy-Maszák Zoltánig elég széles a paletta. Sem a kép keletkezésének kora, sem a stílusa nem volt meghatározó a választásban, mindössze az, hogy melyik szólított meg.

– A mai beszélgetés témája a művészeti ágak közötti átjárhatóság. Óhatatlanul eszembe jut Muszorgszkij zongoraciklusa, az Egy kiállítás képei. Volt-e az irodalomban hasonló hagyomány, amit a saját munkájának az előképeként használt?

– Az irodalomban felfeltűnnek hasonló esetek, amikor egy-egy írót, költőt megragadó kép kerül górcső alá. Példaként Kassák Lajos jut eszembe, aki rengeteget foglalkozott azzal, hogyan tud vizuális alkotásokra szöveggel reflektálni. A művészeti ágakat én egy nagy teknőben tudom elképzelni, ahol egymás mellett megférnek, és hatással is vannak egymásra. Arra a művészeti közegre, ahonnan én jöttem – a vajdasági Új Symposion –, a neoavantgárd generációk alkotóira általában jellemző az összművészeti jelleg. Folyamatosan jelen van egymás mellett irodalom, képzőművészet, zene és előadó-művészet. Inkább ez rezonált bennem háttérként, amikor a Blondel tükör versei születtek.

Tóbiás Krisztián Paczka Kornélia 1902-ben készült festményéhez írt verse. A portrén Jászai Mari látható

– Min dolgozik jelenleg?

– A következő kéziratom már ott van a szerkesztőnél. Balatonfüredhez kötődik a szöveg, a római kori, elképzelt történethez a siskei templomrom alapját képező római kori villa szolgált alapötletként. 2016-ban készült el ez a kézirat, azóta feküdt a számítógépemben, most vettük elő, és elkezdtünk dolgozni rajta.

– A Szakáll Norbert Quartet koncertje előtt állunk, önhöz közel áll-e a jazz, ami hamarosan meg fog szólalni?

– Nagyon, éppúgy, ahogy a popzene vagy a punk. Zenei téren is mindenevő vagyok. A jazz azért jelent külön izgalmat nekem, mert az improvizálás, a zenészek egymásra és egymás témáira való reflektálása közel áll ahhoz a technikához, ahogy én írok.

MA

Fotó: Szente Benjámin

Vereség hazai pályán

Nagy küzdelemre késztette a BKSE a vendég Skjern csapatát az EHF-liga csoportkörének harmadik mérkőzésén. Az első félidőben sokáig fej fej mellett haladtak a csapatok. A világos mezben játszó dán együttes egygólos előnnyel zárta az első játékrészt. A szünet után a Balaton-partiak rövid időre átvették a vezetést, de az északiak beleerősítettek, és a félidő közepén négy góllal elléptek. A BKSE-nek voltak ugyan felvillanásai, de ez csak az eredmény kozmetikázására volt elég. Összességében a nagyobb játékerőt képviselő vendégek 31-28-ra nyerték a találkozót. A vereség ellenére a Balaton-parti alakulat a sorozat eddigi legjobb mérkőzését játszotta. Képünkön *Varga Márton,* a füredeik játékosa támadás közben. **BFN**

Toborzás a járási hivatalban

A rendőrök a foglalkoztatási osztályon népszerűsítették a szerződéses határvadász hivatást.

A Balatonfüredi Rendőrkapitányság toborzócsoportja november 14-én a helyi járási hivatalban megjelent érdeklődőknek adott tájékoztatást a rendőrjárőr- és a határvadászképzés feltételeiről. A program során az egyenruhások részletesen ismertették a felvételi eljárás rendjét, illetve megválaszolták a felmerült kérdéseket.

A képzésekre a jelentkezés folyamatos, a szolgálatra elhivatottságot érzők jelentkezhetnek a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Humánigazgatási Szolgálatán, valamint bármely rendőri szervnél, illetve folyamatosan informálódhatnak a rendőrség honlapján is. **BFN**

Füredi teniszezők a sportág élvonalában

A Balatonfüredi Utánpótlás Sport Club (BUSC) két játékosa, *Serkédi Emese* és *Török Ábel* is bekerült a teniszezők utánpótlás-válogatott keretébe.

Török Ábel és Serkédi Emese

Emese a Tihanyi Bencés Iskola, Ábel pedig a Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola hetedik osztályos tanulója. Emese edzői: *Zsoldos Mária, Serkédi Erik, Wacha Gergely* és *Gönczöl Máté.* Ábel edzői: *Wacha Gergely,* Serkédi Erik és *Szigeti Csongor.* Párhuzamos interjú a sportolókkal.

– Eddigi pályafutásodból melyik eredményedre vagy a legbüszkébb?

Serkédi Emese: Természetesen a magyar bajnoki címemre, mivel ezen a versenyen indulnak az ország legjobbjai. Ezenkívül idén megnyertem életem első nemzetközi versenyét, amire szintén nagyon büszke vagyok.

Török Ábel: Egyértelműen arra, hogy bekerültem a válogatott keretbe. Idén sokat dolgoztam ezért, jó érzés, hogy sikerült. Ráadásul nagyon szeretem szerdánként a válogatott kerettel történő edzéseket.

– Szerinted mi a legnagyobb erősséged, illetve miben kellene a legtöbbet fejlődnöd?

Serkédi Emese: A fonák ütésemet érzem az erősségemnek, és szerintem a lábmunkám is jó. Az adogatásomon még sok javítanivaló van.

Török Ábel: Talán a szervámat mondanám erősségnek, illetve még azt, hogy képes vagyok fegyelmezetten játszani. Az önbizalmamat viszont, ami nagyon fontos a teniszben is, jó lenne fejleszteni.

– Van-e olyan teniszező, akire példaképként tekintesz?

Serkédi Emese: A külföldi játékosok közül *Iga Swiatek,* mert nagyon tetszik a játékstílusa. A magyar mezőnyből természetesen *Gálfi Dalma,* mivel ő is balatonfüredi.

Török Ábel: Ha nem baj, nem teniszezőt mondanék, hanem az atlétikaedzőmet, Szigeti Csongort. Emberként és sportolóként is nagyon felnézek rá.

– Milyen célokat tűztél ki a következő évre?

Serkédi Emese: Mivel jövőre egy évvel idősebbek között fogok versenyezni, szeretnék felzárkózni hozzájuk, itthon és a nemzetközi versenyeken is.

Török Ábel: Az országos bajnokság megnyerése jelentené a legnagyobb boldogságot.

– Van-e karrierálmod a teniszben? Mit szeretnél elérni, meddig szeretné eljutni?

Serkédi Emese: Jó lenne a világ száz legjobb játékosa közé kerülni.

Török Ábel: Azt szeretném, ha az életemben mindig szerepe lenne a teniszn ek. De persze legalább egy ATP-pont is nagyon szép lenne. **BUSC Média**

MINISZTERELNÖKSÉG
BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

Apa és fia a kosaras utánpótlás-nevelésért

Hatodik éve foglalkozik kosárlabda-utánpótlás-neveléssel a városban *Gönczöl László,* a Radnóti általános iskola testnevelő tanára, aki a Balatonfüredi Utánpótlás Sport Club (BUSC) szakágának vezetője is.

– A nyolcvanas években viszonylag ritkán szerepelt a televízió műsorán a sportág, persze össze sem lehet hasonlítani a korabeli médiaviszonyokat és szórakoztatási lehetőségeiket a maiakkal. Szerencsés helyzetben voltam Veszprémben, mert akkoriban mind a női, mind a férficsapat az élvonal valamelyik bajnokságában szerepelt, így testközelből követhettem a mérkőzéseket. Ráadásul az öcsém is kosárlabdázott, így valahogy természetes volt, hogy én is kipróbálom – emlékezett vissza a sportággal való megismerkedésére a szakember. – A tanárképző főiskolán szereztem meg az edzői képesítésemet, majd a veszprémi Rózsa Úti Általános Iskolában kezdtem el lányokkal foglalkozni. Csodálatos évek voltak, rendkívül alázatos, lelkes és nem utolsósorban tehetséges fiatalokkal dolgozhattam együtt. Kétszer jutottunk az akkori diákolimpia elődöntőjébe, ahol csak a nagyobb múltú kosárlabdás városok csapatai tudtak megállítani bennünket. Nagy büszkeséggel tölt el, hogy az akkori együtteseimből a mai napig vannak aktív játékosok, akik Angliától Ausztráliáig vitték jó hírünket – folytatta a visszaemlékezést Gönczöl László.

Egyesületi szinten 2016-tól foglalkozik füredi gyerekekkel a testnevelő, aki az akkoriban átadott Radnóti-csarnokban látott hozzá az iskola tanulóira alapozott bázis kialakításához.

– Hatalmas lelkesedéssel kezdtem a munkába, és már az első évben közel hetven gyereket sikerült a sportág berkeibe csábítani. Az elmúlt évek alatt az országos utánpótlásrendszer A csoportjába is sikerült feljutnunk. Sajnos a Covid-világjárvány nehéz időszaka a kosárlabdacsapatokra és a bajnokságokra is rányomta a bélyegét. A kényszerből otthon töltött hónapok erősen visszavetették a sportágat, majdnem a nulláról kellett újrakezdenünk mindent. Előny azonban, hogy az iskola testnevelő tanáraként a tanórákon is elérhetem a gyerekeket. Az edzésmunka egy részét már itt meg tudjuk alapozni, így az edzéseken többet koncentrálhatunk a szakmai munkára – ismertette ez elmúlt időszak nehézségeit, valamint az iskolai és az egyesületi munka kapcsolódását a BUSC szakágvezetője.

A munkához segítséget nyújt *Gönczöl Márk* (a fotón Gönczöl László mellett) is, aki nemcsak játékosként szerepel a balatonfüredi felnőttcsapat színeiben, hanem az U14-es csapat felkészítője is.

Gönczölék kezei alatt több mint kétszáz gyerek fordult meg az elmúlt években, akik közül többen már felnőttcsapatokban, tanulmányaik miatt esetleg más városok utánpótlásában játszanak. Jelenleg a legkisebbek a Kosárpalánta programban szerepelnek, amelyben a régió kiemelkedő csapataival – mint az Alba Fehérvár, a Szekszárd és a Paks – mérhetik össze tudásukat. Emellett az U11-es és U14-es bajnokságban szerepelnek a BUSC csapatai.

A szakvezető elmondása szerint a klub távlati célja – a sportág megszerettetése mellett – az, hogy az utánpótlás-korosztályokat megtöltsék játékosokkal. Mindezt segítheti az is, hogy a Balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola szakmai programjába is bekerült a Kosárpalánta-képzés, ami bizakodásra ad okot a jövőt illetően.

Munkatársunktól

MINISZTERELNÖKSÉG
BETHLEN GÁBOR Alapkezelő Zrt.

December 16., péntek
Evangélikus templom
17.00 Felnőttkórusok karácsonyi hangversenye
Balatonfüredi Evangélikus Gyülekezet Énekkara
Bem Emlékkórus
Balatonfüred Város Vegyeskara

December 17., szombat
Vaszary Galéria
16.00 Tárlatvezetés Róka Enikővel,
a Fővárosi Képtár vezetőjével, a kiállítás kurátorával
a Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig
– Válogatás a Fővárosi Képtár modern gyűjteményéből
című kiállításban.
17.00 Vaszary-karácsony a Vaszary-kertben
Süteménnyel, forró kakaóval és forralt borral
várjuk kedves vendégeinket!

Arácsi Népház
17.00 Beszédes Andrea, Fejes Sándor, Huszár Tamás
kiállításának megnyitója
Megtekinthető: 2023. február 4-ig.

December 18., vasárnap
Arácsi Tájház
16.30 Arácsi karácsony
Betlehemes játék:
A Csillagkert Balatonarácsi Református Óvoda műsora
Pásztorjáték Novák Péter és a Balatonfüred
Néptáncegyüttes közreműködésével
A Balatonfüredi Krisztus Király Plébánia
hittanosainak műsora
Az Arácsért Alapítvány szervezésében
idén is meghitt, bensőséges ünneplésre várják
a vendégeket arácsi ételekkel és italokkal.
A kóstolópoharát senki se felejtse otthon!

December 19., hétfő
Balaton Szabadidő- és Konferencia-központ,
Panoráma-terem
18.00 A Bódi Tesók előadása
Információ: boditesok.hu

December 21., szerda
Zsidó Kiválóságok Háza
18.00 Hanukagyertya-gyújtás

December 24., szombat
Zsidó Kiválóságok Háza
15.00–19.00 Szeretetvendégség

December 27., kedd
Arácsi Népház
16.00 János-napi boráldás

December 29., csütörtök
Anna Grand Hotel, Díszterem
18.00 Négy évszak: tél – Komolyzenei koncertsorozat
Érdi Tamás Liszt Ferenc-díjas
zongoraművész hangversenye
Jegyár: 2800 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 1800 Ft/fő

December 30., péntek
Kisfaludy Galéria
18.00 Szilveszteri Rádiószínház
Töltsön egy estét velünk nevetéssel
és egy pohár pezsgővel!
Közreműködnek: Nyári Szilvia, Nyári Oszkár,
Kéri Kitty, Haumann Máté
Jegyár: 2500 Ft/fő, nyugdíjas/diák: 2000 Ft/fő

2023. január 8., vasárnap
Vaszary Galéria
Finisszázsünnep
Rippl-Rónai Józseftől Maurer Dóráig
– válogatás a Fővárosi Képtár
modern gyűjteményéből című kiállítás

Január 12., csütörtök
Katona a hóban-emlékmű
Doni megemlékezés

Január 13., péntek
Zsidó Kiválóságok Háza
18.00 Fesztbaum Béla Seress-estje
Jegyár: 3500 Ft/fő

Január 20., péntek
A magyar kultúra napja
Információ: balatonfured.hu

Január 22., vasárnap
Vaszary Galéria
16.00 Kiállításmegnyitó – Bak Imre: Helyzetek
Művek 2004–2022

Január 28., szombat
Szent Benedek Középiskola udvara
13.00 Arácsi eszem-iszom
Disznótoros kóstolójegyek vásárlása
az Arácsi Népház nyitvatartási idejében,
információ: facebook.com/aracsertalapitvany

2023. februári előzetes
Február 10., péntek
Poklade – a mohácsi busójárás néphagyományai,
kiállítás busómaszkokból, viseletből, a sokácokról

Február 11., szombat
Arácsi farsang – Mohácsi busók Arácson

Február 12., vasárnap
Szerelmes Füred futóverseny

Február 18., szombat
A magyar szépprózа napja

Február 25., szombat
A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapja
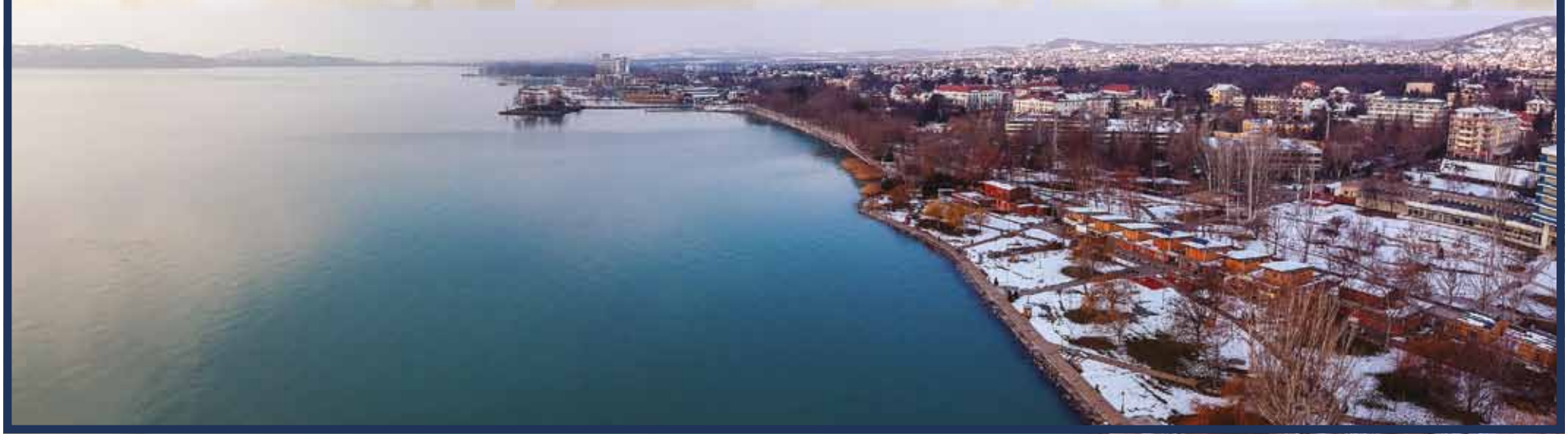
Február 26., vasárnap
Tavaszköszöntő fúvóskoncert